

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

Fakulta managementu a ekonomiky

Studijní program: Ekonomika a management

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Využití elektronických nástrojů v oblasti veřejných zakázek

Vendula Knížová

Akademický rok 2008/2009

Abstrakt:

Bakalářská práce „Využití elektronických nástrojů v oblasti veřejných zakázek“ popisuje zadávání veřejných zakázek a využívání elektronických nástrojů v jejich procesu. Pozornost je věnována právní úpravě a definování elektronických nástrojů v rámci zadávacích řízení a realizace všech procesních úkonů. Součástí práce je srovnání klasického listinného zadávání veřejných zakázek s jeho elektronickou formou.

Klíčová slova: atestace, dynamický nákupní systém, elektronické prostředky a nástroje, veřejná zakázka, veřejný zadavatel.

Abstract:

This bachelor graduation thesis „Exploitation of electronic tools in the public contracts area” describes public procurement procedures and exploitation of electronic tools in their process. Attention is gone in for a law regulation and definition of electronic tools in framework of award procedures and realization all of procedure acts. This work includes a comparison of classical paper and electronic form of public procurement procedures.

Key Words: attestation, dynamic purchasing system, electronic means and electronic tools, public contract, contracting authority.

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda vyslovila svůj dík Ing. Radku Bendovi Ph.D. za vedení mé bakalářské práce. Dále pak Mgr. Pavlu Robkovi ze společnosti GORDION, s.r.o., která zabezpečuje proces zadávání veřejných zakázek, za konzultace a poskytnutí mnoha cenných informací, rad a podkladů.

OBSAH

Úvod.....	6
1 Pojem veřejná zakázka	9
2 Subjekt veřejné zakázky	9
2.1 Veřejný zadavatel	10
2.2 Dotovaný zadavatel	11
2.3 Sektorový zadavatel.....	11
2.4 Centrální zadavatel	12
3 Předmět veřejné zakázky	12
3.1 Veřejná zakázka na dodávky.....	13
3.2 Veřejná zakázka na stavební práce.....	14
3.3 Veřejná zakázka na služby	14
4 Hodnota veřejné zakázky.....	15
4.1 Nadlimitní veřejné zakázky.....	16
4.2 Podlimitní veřejné zakázky ^[10]	16
4.3 Veřejné zakázky malého rozsahu ^[8]	16
5 Druhy zadávacího řízení a způsoby jejich užití	16
5.1 Otevřené řízení	17
5.2 Užší řízení	18
5.3 Jednací řízení s uveřejněním ^[4]	18
5.4 Jednací řízení bez uveřejnění ^[4]	18
5.5 Soutěžní dialog ^[4]	18
5.6 Zjednodušené podlimitní řízení ^[4]	19
6 Časové lhůty spojené s průběhem zadávacího řízení	19
7 Procesní průběh zadávacího řízení	21
7.1 Zadávací dokumentace a technické podmínky.....	21
7.2 Požadavky zadavatele na kvalifikace	22
7.3 Otevírání obálek s nabídkami.....	23
7.4 Posouzení splnění kvalifikace, posouzení a hodnocení nabídek.....	25
7.4.1 Posouzení kvalifikace ^[10]	25
7.4.2 Posouzení nabídek	25
7.4.3 Hodnocení nabídek	26
8 Ukončení zadávacího řízení.....	27

8.1	Výběr nejvhodnější nabídky.....	28
8.2	Zrušení zadávacího řízení	28
8.3	Oznámení o výsledku zadávacího řízení.....	28
9	Základní kontext elektronického zadávání veřejných zakázek ^{[10] [14]}	30
10	Elektronické prostředky a elektronické nástroje	31
10.1	Elektronické prostředky	32
10.2	Elektronické nástroje	32
10.3	Elektronická komunikace.....	33
11	Stupně elektronizace zadávání veřejných zakázek ^{[14] [12]}	35
11.1	Evidenční nástroj pro veřejné zakázky	36
11.2	Provádění vybraných úkonů v zadávacím řízení v elektronické podobě.....	37
11.2.1	Uveřejňování informací o veřejné zakázce	39
11.2.2	Poskytování zadávací dokumentace a dodatečných informací k zadávacím podmínkám – neomezený dálkový přístup	40
11.3	Plně elektronická zadávací řízení a nové elektronické instituty	41
11.3.1	Dynamický nákupní systém ^[10]	42
11.3.2	Elektronická aukce	45
12	Srovnání klasického způsobu zadávacího řízení s řízením zadávaným elektronickou formou	46
12.1	Zahájení zadávacího řízení – uveřejňování informací o veřejných zakázkách... ..	47
12.2	Poskytování zadávací dokumentace a dodatečných informací	47
12.3	Příjem nabídek.....	48
12.4	Podpora hodnocení nabídek	49
12.5	Zpracování příslušných protokolů a zpráv z jednání komisí	49
	Závěr	51
	Seznam grafů	53
	Seznam tabulek	53
	Seznam použité literatury	54
	Seznam příloh	55

Úvod

Veřejné finance jsou pojmem sloužícím k označení specifických finančních vztahů a operací, probíhajících v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi veřejné správy na straně jedné, a ostatními subjekty (tj. občany, domácnostmi, firmami neziskovými organizacemi apod.) na straně druhé. ^[1]

V případě, kdy orgánům a institucím veřejné správy vzniká peněžitý závazek na základě smlouvy hrazené z veřejných prostředků, má tento závazek charakter veřejné zakázky. ^[3]

Na problém veřejných zakázek je možné nahlížet z různých pohledů. Z nich určující jsou zejména právní a ekonomické aspekty. Právní interpretace pojmu veřejná zakázka je vymezena zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o veřejných zakázkách") ze dne 14. března 2006. „Právní hledisko se primárně soustřeďuje na formální stránku řešení problému.“¹ Ekonomické hledisko sleduje naopak obsahovou stránku problému, která se zaměřuje na sledování ekonomické racionality užitých zdrojů. ^[5]

Z ekonomického hlediska rozumíme veřejnou zakázkou účelnou alokaci zdrojů, kterou se sledují ekonomicko-sociální cíle. ^[5] Ekonomické pojetí veřejné zakázky slouží tedy k věcnému a materiálnímu zabezpečení chodu převážně orgánů veřejné správy. ^[2]

Hlavní principy právní úpravy veřejných zakázek vycházejí ze Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen „Společenství“) a z evropských zadávacích směrnic. Jedná se zejména o principy transparentnosti, rovného zacházení, zákazu diskriminace, vzájemného uznávání a proporcionality. ^[16]

Jelikož sama pracuji určitou dobu v soukromé společnosti, která organizačně zajišťuje zadávání veřejných zakázek pro různé zadavatele, dovolila jsem si na základě svých dosavadních zkušeností stanovit několik cílů práce.

Cíl práce:

Popsat proces zadávání veřejných zakázek a možnosti využívání elektronických nástrojů v této oblasti, které umožňuje současná úprava zákona o veřejných zakázkách.

Dílčí cíle:

¹ OCHRANA, F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek (ekonomická analýza)*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-86929-46-0. Strana 9.

- (1) Jak vypadá celý proces zadávání veřejných zakázek od přípravné fáze až po uzavření smlouvy s vítězným uchazečem?
- (2) Jak objemný je trh veřejných zakázek v České republice?
- (3) Jaké elektronické nástroje v oblasti veřejných zakázek upravuje současná právní úprava?
- (4) V jaké míře využívají zadavatelé elektronickou podporu při zadávání veřejných zakázek?
- (5) S jakými hlavními úskalími se potýkají zadavatelé při aplikaci elektronických nástrojů v jednotlivých úkonech spojených se zadáváním veřejných zakázek?

Osnova a metodika práce

Práce je rozdělena do dvou základních částí, a to na teoretickou a praktickou, dále je pak celá práce členěna do dvanácti kapitol. Úvodní část vychází ze studia odborné literatury, zejména zákona o veřejných zakázkách a komentářů k němu, a definuje základní pojmy z oblasti veřejných zakázek, jako např. dělení zakázek, zadavatelé, zásady postupu, druhy řízení, proces zadávání a další. Jako součást teoretické části je uváděno i několik statistik spojených se zadáváním veřejných zakázek v uplynulém roce 2008. Druhá část je věnována již výhradně možnostem využití elektronických nástrojů v procesu zadávacího řízení, jejich právní úpravě a aplikace v současné době ve spojení s naplňováním Národního plánu zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek pro období let 2006 - 2010. V poslední kapitole jsou pak metodou srovnání popsány jednotlivé vybrané úkony klasického listinného zadávacího řízení a jejich možné elektronické formy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POJEM VEŘEJNÁ ZAKÁZKA

Veřejnou zakázkou se rozumí dle § 7 zákona o veřejných zakázkách každá zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek, služeb či stavebních prací.^[7]

Pro určení, zda je konkrétní zakázka veřejnou zakázkou, je nutné naplnění identifikačních znaků veřejné zakázky. Ty vyplývají z definice pojmu veřejná zakázka uvedené v ustanovení § 7 zákona o veřejných zakázkách.^[7]

Identifikačními znaky veřejné zakázky jsou^[7]:

- Ø subjekt veřejné zakázky,
- Ø předmět veřejné zakázky a
- Ø úplatné poskytnutí předmětu veřejné zakázky dodavatelem/dodavateli.

Tabulka 1 - Identifikační znaky veřejné zakázky

Identifikační znak	Obsah identifikačního znaku
Subjekt veřejné zakázky (osoba zadavatele)	Zadavatelem je osoba uvedená v § 2 zákona o veřejných zakázkách - veřejný, dotovaný či sektorový zadavatel; dále osoba podle § 3 zákona o veřejných zakázkách - centrální zadavatel či sdružení zadavatelů.
Předmět veřejné zakázky	Předmětem veřejné zakázky jsou dodávky, služby nebo stavební práce.
Úplatné poskytnutí předmětu veřejné zakázky	Protiplnění zadavatele spojené s dodávkou zboží, poskytnutím služeb nebo provedením stavebních prací. Veřejnou zakázkou tak nemůže být např. dar, dotace atd.

K tomu, aby mohlo jít o veřejnou zakázku, musí být zadavatel tou stranou smlouvy, která vynakládá peněžité prostředky za poskytnuté služby, dodávky zboží a provedené stavební práce. Tímto je vyjádřen prvek úplatnosti v rámci písemné smlouvy mezi smluvními stranami.^[2]

Veřejnou zakázkou je tedy pouze výdej finančních prostředků na straně zadavatele, nikoli příjem.^[2]

2 SUBJEKT VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Zadavateli veřejných zakázek jsou pouze zákonem stanovené subjekty. Zákon rozlišuje následující kategorie zadavatelů^[7]:

- § veřejný zadavatel,

- § dotovaný zadavatel,
- § sektorový zadavatel,
- § centrální zadavatel,
- § sdružení zadavatelů.

Uvedený okruh subjektů, na které zákon o veřejných zakázkách dopadá, jsou povinny se jím při zadávání veřejných zakázek řídit.^[4] Pokud má mít daná zakázka charakter veřejné zakázky a naplňovat tak jeden ze základních znaků, musí ji zadávat zadavatel. Pokud podle zákona o veřejných zakázkách postupuje osoba či organizace a přitom není zadavatelem, je takový postup samozřejmě možný. Jedná se pak ale o určitou formu postupu podle obchodního zákoníku. Jde o druh veřejné obchodní soutěže či jiný postup k uzavření smlouvy, kdy je postup dle zákona o veřejných zakázkách využit jako předloha.^[2]

„Z ekonomického hlediska se jedná o subjekt, který ve veřejném zájmu používá veřejné zdroje k uspokojení veřejných potřeb.“² Použití veřejných zdrojů a jejich alokace tedy podléhá veřejné kontrole. Oprávněnost alokace veřejných zdrojů je vymezena jak právním rámcem z formálního hlediska procesu veřejných zakázek, tak z ekonomického hlediska jejich účelností, kdy jsou uspokojovány určité veřejné potřeby.^[5]

2.1 Veřejný zadavatel

Jde o zadavatele, kterými jsou instituce veřejné správy či jiné subjekty, mezi něž řadíme^[2]:

- a) Českou republiku³ – tedy stát a státní příspěvkové organizace, jde zejména o zadavatele v podobě organizačních složek státu podle zákona o majetku státu;
- b) obce (města), městské části, kraje a jejich příspěvkové organizace;
- c) jiné právnické osoby – mezi něž řadíme Českou národní banku, Českou televizi a Český rozhlas, zdravotní pojišťovny apod. Do této skupiny můžeme zařadit i jiné právnické osoby zřízené zákonem nebo na základě zákona za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a jsou financovány převážně veřejnými zadavateli.

² OCHRANA, F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek (ekonomická analýza)*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-86929-46-0. Strana 10.

³ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

2.2 Dotovaný zadavatel

Členské státy jsou zavázány evropskou směrnicí. Jsou povinni zajistit její dodržování zadavateli, pokud právnická nebo fyzická osoba vynakládá za dále uvedených podmínek veřejné prostředky či prostředky z fondů EU.^[2] Dotovaným zadavatelem je tedy jakýkoliv subjekt bez ohledu na jeho právní formu při splnění následujících dvou podmínek^[4]:

- § zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z peněžních prostředků poskytnutých zadavatelem, a to i prostřednictvím jiné osoby;
- § současně musí zadávat nadlimitní veřejnou zakázku na stavební práce odpovídající nejméně finančnímu limitu 146 447 000,- Kč⁴ a předmětem této veřejné zakázky je:
 - provedení stavebních prací, které se týkají některé z činností uvedených v příloze č. 3⁵ zákona o veřejných zakázkách, nebo
 - provedení stavebních prací podle § 9 zákona o veřejných zakázkách týkajících se zdravotnických zařízení, sportovních zařízení, zařízení určených pro rekreaci či volný čas, škol a budov určených pro administrativní účely, nebomusí zadávat veřejnou zakázku na služby související s veřejnou zakázkou na stavební práce uvedené výše, jejíž předpokládaná hodnota odpovídá nejméně finančnímu limitu 5 857 000,- Kč⁶.

Právnická či fyzická osoba (např. soukromý subjekt) „nemůže být dotovaným zadavatelem při zadávání veřejných zakázek na dodávky jakékoliv hodnoty“. ^[2] Do této kategorie zadavatele nespadá také subjekt, který má veřejné prostředky od veřejného zadavatele pouze půjčeny.^[4]

2.3 Sektorový zadavatel

Do kategorie sektorového zadavatele, nazývaného někdy také jako síťový či odvětvový, spadají tzv. přirozené monopoly, tedy subjekty vykonávající tzv. relevantní činnost⁷. Sektoroví zadavatelé jsou v první řadě podnikatelé, nehosподаři s veřejnými

⁴ *Nové finanční limity pro veřejné zakázky a koncesní řízení na léta 2008 a 2009.* Portál o veřejných zakázkách a koncesích. [online] Dostupné z: <<http://www.portal-vz.cz/nove-financni-limity-pro-verejne-zakazky-a-koncesni-rizeni-na-leta-2008-a-2009>>, staženo dne 25.2.2009.

⁵ Viz příloha č. 1 - Stavební činnosti podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných zakázkách

⁶ *Nové finanční limity pro veřejné zakázky a koncesní řízení na léta 2008 a 2009.* Portál o veřejných zakázkách a koncesích. [online] Dostupné z: <<http://www.portal-vz.cz/nove-financni-limity-pro-verejne-zakazky-a-koncesni-rizeni-na-leta-2008-a-2009>>, staženo dne 25.2.2009.

⁷ Viz příloha č. 2 - Relevantní činnosti dle § 4 zákona o veřejných zakázkách

prostředky. „Tito sektoroví zadavatelé nemají v oblastech, ve kterých působí, přirozené či rovnocenné konkurenty (konkurenční prostředí je buď vyloučeno, nebo výrazně redukováno).“⁸

O sektorovém zadavateli hovoříme, pokud současně splňuje následující podmínky^[4]:

- § vykonávají některou z relevantních činností na základě zvláštního či výhradního práva nebo
- § pokud nad tímto subjektem může veřejný zadavatel přímo či nepřímo uplatňovat dominantní vliv.

2.4 Centrální zadavatel

Centrálním zadavatelem může být pouze veřejný zadavatel. Je možné předpokládat, že takovým centrálním zadavatelem může být např. krajský úřad, který bude provádět centralizované zadávání pro obce a města ve svém regionu.^[4]

Zákon vymezuje 2 základní způsoby centralizovaného zadávání^[4]^[3]:

- § centrální zadavatel pořizuje dodávky či služby (nelze aplikovat na stavební práce), které následně poskytuje bezúplatně nebo za určitou cenu zadavatelům. Uvedený postup může být vhodný např. k možnosti dosáhnout množstevních slev;
- § centrální zadavatel podstupuje zadávací řízení na účet zadavatelů, tzn. že zadavatelé zmocní centrálního zadavatele k realizaci zadávacího řízení, a to k pořízení jak dodávek či služeb, tak i stavebních prací.

3 PŘEDMĚT VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Zákon o veřejných zakázkách definuje 3 základní druhy veřejných zakázek podle jejich předmětu plnění, a to veřejné zakázky na dodávky, veřejné zakázky na služby a veřejné zakázky na stavební práce.

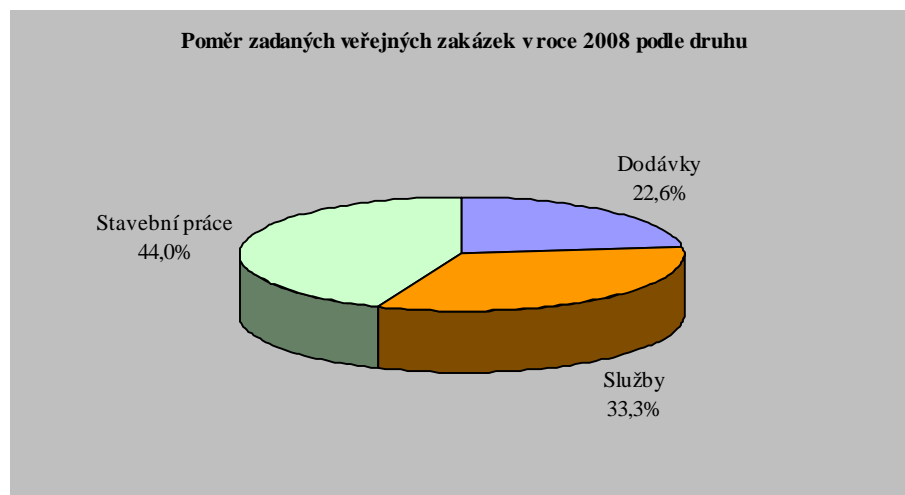
Zatímco veřejné zakázky na dodávky a stavební práce jsou definovány pozitivním výčtem, není tomu tak u zakázek na služby.^[3] Nejedná-li se o veřejnou zakázku na dodávky ani na stavební práce, spadá tato veřejná zakázka do kategorie veřejných zakázek na služby. Dle komentáře k § 7 odst. 1 zákona o veřejných zakázkách neexistuje plnění,

⁸ KRUTÁKOVÁ, L. – KRUTÁK, T. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2007. ISBN 978-80-7263-376-0. Strana 29.

kteří by nebylo možné zařadit pod některý z druhů veřejných zakázek, a které by tedy umožňovalo zadavateli neřídit se a nepostupovat dle zákona o veřejných zakázkách. Zákon o veřejných zakázkách upravuje tzv. princip těžiště, kdy jednotlivé druhy veřejných zakázek rozlišuje podle poměru mezi jejich výší předpokládaných hodnot. V souladu s tímto principem zadavatel volí postup pro zadání veřejné zakázky podle toho, která z části veřejné zakázky má vyšší hodnotu.^[4] Volba druhu veřejné zakázky se určuje od hodnotově převažujícího plnění.

Tabulka 2 - Zadané veřejné zakázky podle druhu v roce 2008

Druh veřejné zakázky	Počet VZ s výsledkem	Cena bez DPH
Dodávky	1 833	48 827 995 760
Služby	2 699	76 802 770 019
Stavební práce	3 561	181 400 305 322

Graf 1 - Poměr zadaných veřejných zakázek v roce 2008 podle druhu⁹

3.1 Veřejná zakázka na dodávky

Pod tento druh zadávacího řízení spadá koupě věcí movitých čili zboží, a to včetně koupě zboží na splátky, nájmu zboží nebo nájmu zboží s právem následné koupě a dle obecné právní teorie rovněž i ovladatelné přírodní síly, které slouží potřebám lidí - tedy energie.^[2] Co se týká věcí nemovitých, zde zákonodárce stanovil výjimku z působnosti zákona, kdy se nabytí či nájem existujících nemovitostí nebude zadavatelem realizovat postupem podle zákona.^[4]

⁹ Přednastavené (základní) statistiky – režim prohlížení. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online] Dostupné z: <<http://www.isvz.cz/isvz/default.aspx?mainwindow=5>>, staženo dne 12.4.2009.

3.2 Veřejná zakázka na stavební práce

„K veřejným zakázkám na stavební práce zákon o veřejných zakázkách přistupuje ze dvou hledisek, a to jednak z hlediska jednotlivých činností, jednak z hlediska cíle, celku (tedy zhotovení stavby).“¹⁰ Podskupinu veřejných zakázek na stavební práce tvoří stavební práce týkající se činností uvedených v příloze č. 3¹¹ zákona o veřejných zakázkách, přičemž za veřejnou zakázku na stavební práce se bude považovat jak samostatně provedení stavebních prací tak i projektová činnost spojená s provedením díla.^[3]

Druhý přístup definující veřejnou zakázku na stavební práce z hlediska výsledku (cíle) v sobě zahrnuje stavební nebo montážní práce, jejichž výsledkem je zhotovení stavby, která je jako celek schopna plnit samostatnou ekonomickou nebo technickou funkci. Do této kategorie je možné opět zařadit i projektovou a inženýrskou činnost související se zhotovením stavby.^[4]

Vzhledem ke komplexnosti a možné složitosti předmětu plnění veřejných zakázek na stavební práce je nezbytné podřadit pod tyto zakázky též nezbytné dodávky a služby, které jsou s provedením díla spjaté.^[3]

3.3 Veřejná zakázka na služby

Veřejné zakázky na služby představují širokou škálu služeb, které jsou předmětem zadávání a řadí se do „zbytkové“ kategorie. S ohledem na rozdílné povinnosti vyplývající z evropských směrnic jsou jednotlivé služby klasifikovány a obsaženy v přílohách¹² č. 1 a č. 2 zákona o veřejných zakázkách. Jak již bylo výše zmíněno, o veřejnou zakázku na služby se jedná tehdy, pokud ji není možné zařadit ani do kategorie dodávek ani stavebních prací. Veřejnou zakázkou na služby se tak může stát i plnění, které by za službu obecně považováno nebylo.

¹⁰ KRUTÁKOVÁ, L. – KRUTÁK, T. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2007. ISBN 978-80-7263-376-0. Strana 53.

¹¹ Viz příloha č. 1 - Stavební činnosti podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona

¹² Viz příloha č. 3 - Seznam služeb (ne)podléhajících uveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie

4 HODNOTA VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Skutečnost, že veřejnou zakázkou je poskytnutí dodávek či služeb nebo provedení stavebních prací za úplatu, se projeví v peněžitých výdajích zadavatele. Zákon o veřejných zakázkách stanovuje zadavateli pro účely postupu v zadávacím řízení před jeho zahájením určit předpokládanou výši peněžitého závazku vyplývající z plnění veřejné zakázky, tzn. stanovit tzv. předpokládanou hodnotu veřejné zakázky.^[7]

Výše předpokládané hodnoty je rozhodující pro určení postupu zadavatele při zadávání veřejné zakázky.

Veřejné zakázky se podle výše jejich předpokládané hodnoty dělí na:

- § nadlimitní,
- § podlimitní,
- § malého rozsahu.

Pro rozlišení nadlimitních a podlimitních veřejných zakázek je kromě druhu veřejné zakázky důležitá i osoba zadavatele. Sektoroví zadavatelé postupují při zadávání veřejných zakázek podle zákona o veřejných zakázkách pouze v případě nadlimitních veřejných zakázek zadávaných v souvislosti s výkonem relevantní činnosti.^[7]

Hodnota veřejné zakázky a rozlišení veřejné zakázky na nadlimitní nebo podlimitní se nevztahuje k volbě způsobu zadávacího řízení, ale k jeho průběhu a procesním náležitostem.

Finanční limity pro rozlišení nadlimitních a podlimitních veřejných zakázek odpovídají finančním limitům stanoveným v evropských zadávacích směrniciích v eurech.

Tabulka 3 - Přehled finančních limitů dle směrnice ES¹³

Druh veřejné zakázky/koncese	Finanční limity podle nařízení Komise (ES) č. 1422/2007 a sdělení Komise (ES) č. 2007/C 301/01 platné od 1.1.2008
veřejné zakázky na dodávky a služby zadávané:	
- Českou republikou a státními příspěvkovými organizacemi	3 782 000 Kč

¹³ *Nové finanční limity pro veřejné zakázky a koncesní řízení na léta 2008 a 2009.* Portál o veřejných zakázkách a koncesích. [online] Dostupné z: <<http://www.portal-vz.cz/nove-financni-limity-pro-verejne-zakazky-a-koncesni-rizeni-na-leta-2008-a-2009>>, staženo dne 25.2.2009.

- územně samosprávnými celky, jeho příspěvkovými organizacemi a "jinými právníckými osobami (§ 2 odst. 2 písm. d) zákona)"	5 857 000 Kč
- sektorovými zadavateli	11 715 000 Kč
veřejné zakázky na stavební práce	146 447 000 Kč

4.1 Nadlimitní veřejné zakázky

Nadlimitní veřejnou zakázkou se rozumí zakázka, jejíž předpokládaná hodnota odpovídá výše uvedeným finančním limitům, odlišným pro jednotlivé osoby zadavatele a předmět plnění.

4.2 Podlimitní veřejné zakázky^[10]

Podlimitní veřejnou zakázkou se rozumí veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota činí v případě veřejné zakázky na dodávky nebo služby nejméně 2 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty a v případě veřejné zakázky na stavební práce 6 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty a nedosáhne příslušných finančních limitů pro nadlimitní veřejné zakázky.

4.3 Veřejné zakázky malého rozsahu^[8]

Veřejnou zakázkou malého rozsahu se rozumí veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota nedosáhne v případě veřejné zakázky na dodávky nebo veřejné zakázky na služby 2 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo v případě veřejné zakázky na stavební práce 6 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty.

Zadavatel není povinen zadávat veřejné zakázky malého rozsahu podle zákona. Je však rovněž povinen při jejich zadávání dodržovat zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

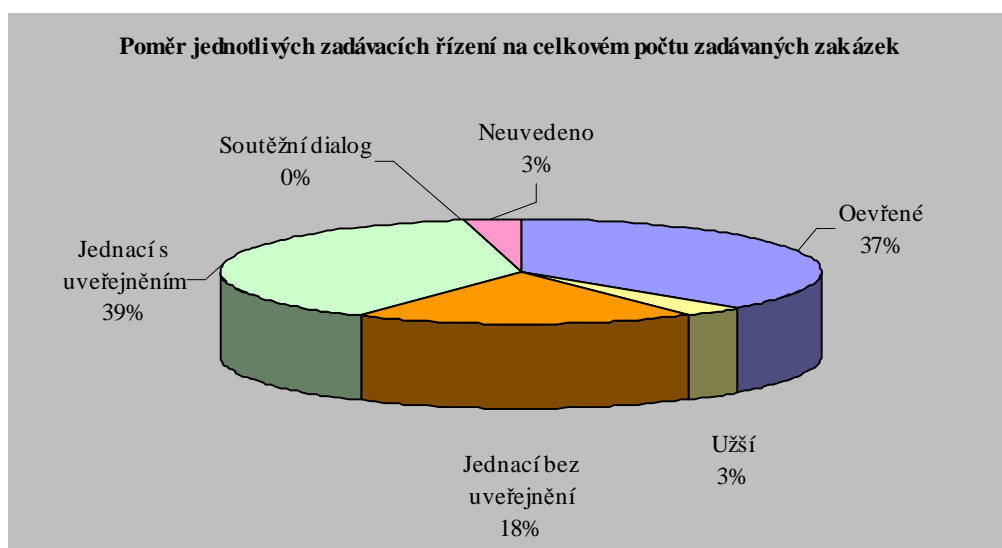
5 DRUHY ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ A ZPŮSOBY JEJICH UŽITÍ

Nadlimitní a podlimitní veřejnou zakázku má zadavatel povinnost zadat v jednom ze zadávacích řízení vymezených zákonem o veřejných zakázkách v § 21. Zákon rozlišuje šest druhů zadávacích řízení. Veřejnou zakázku lze tedy zadat v:

§ otevřeném řízení,

- § užším řízení,
- § jednacím řízení s uveřejněním,
- § jednacím řízení bez uveřejnění,
- § soutěžním dialogu,
- § zjednodušeném podlimitním řízení.

Způsob zadávání musí zadavatel vždy dobře zvážit. Rozhodujícím faktorem pro volbu zadávacího řízení je nejen předpokládaná hodnota veřejné zakázky, ale především podmínky, za nichž se zadávání uskutečňuje, a charakter veřejné zakázky. ^[2]

Graf 2 - Statistika veřejných zakázek podle druhu zadávacího řízení¹⁴

Pozn. Zjednodušené podlimitní řízení je dle metodických pokynů ISVZ zahrnuto v jednacím řízení s uveřejněním.

5.1 Otevřené řízení

Jedná se o standardní druh zadávacího řízení pro všechny kategorie zadavatelů a zároveň o nejtransparentnější druh zadávacího řízení, protože zde nedochází k omezování počtu potenciálních dodavatelů. ^[4] Zadavatel na základě oznámení otevřeného řízení vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídek a prokázání splnění požadované kvalifikace. ^[10]

¹⁴ Přednastavené (základní) statistiky – režim prohlížení. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online] Dostupné z: <<http://www.isvz.cz/isvz/default.aspx?mainwindow=5>>, staženo dne 12.4.2009.

5.2 Užší řízení

Jde rovněž o standardní druh zadávacího řízení. Zadavatel zahajuje zadávací řízení oznámením, kterým zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání žádostí o účast a k prokázání splnění kvalifikace; po posouzení kvalifikace dodavatelů a případném omezení jejich počtu zadavatel zahajuje druhou fázi řízení, a to výzvou kvalifikovaným zájemcům k podání nabídek. ^[4] Užší řízení je tedy na rozdíl od otevřeného zadávacím řízením omezeným, tj. že pouze osoby vyzvané zadavatelem na základě jejich žádostí o účast mohou podat nabídku. ^[2] Je na zvážení zadavatele, zda se rozhodne použít otevřené či užší řízení. ^[4]

5.3 Jednací řízení s uveřejněním^[4]

Tento druh zadávacího řízení je standardním pro sektorové zadavatele. Veřejný zadavatel může toto řízení použít pouze za podmínek uvedených v § 22 zákona o veřejných zakázkách. Jedná se o dvoufázový druh zadávacího řízení – první fáze je obdobná jako v užším řízení; ve druhé fázi může zadavatel po posouzení a předběžném hodnocení nabídek jednat o těchto podaných nabídkách.

5.4 Jednací řízení bez uveřejnění^[4]

Jedná se o řízení, jehož použití je přípustné ve výjimečných případech za podmínek stanovených zákonem o veřejných zakázkách v § 23, a to pro jednotlivé kategorie zadavatelů a jednotlivé druhy zadávacích řízení. Zadavatel vyzývá jednoho či více dodavatelů k jednání a podání nabídek. Jednání může probíhat před samotným podáním nabídek. Jde o nejméně formální zadávací řízení, avšak i nejméně transparentní bez striktních požadavků na jeho průběh.

5.5 Soutěžní dialog^[4]

Tento druh zadávacího řízení může použít pouze veřejný zadavatel, a to pro zadání veřejné zakázky se zvláště složitým předmětem plnění, pokud použití otevřeného či užšího řízení není s ohledem na povahu předmětu plnění veřejné zakázky možné. V případě soutěžního dialogu se jedná o trojfázový druh zadávacího řízení. Zahajuje se oznámením soutěžního dialogu, kterým zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání

žádostí o účast a k prokázání splnění kvalifikace obdobně jako v užším řízení; druhou fází je výzva kvalifikovaných dodavatelů k účasti v soutěžním dialogu, jehož účelem je nalezení a vymezení jednoho či více vhodných řešení plnění předmětu plnění veřejné zakázky; v poslední fázi vyzve zadavatel všechny zájemce, kteří byli původně vyzváni k účasti, k podání nabídky.

5.6 Zjednodušené podlimitní řízení^[4]

Tento druh zadávacího řízení je jakousi zjednodušenou formou otevřeného řízení, a to pro podlimitní veřejné zakázky na dodávky a služby a pro veřejné zakázky na stavení práce s předpokládanou hodnotou nepřesahující 20 mil. Kč. Zahajuje se odesláním písemné výzvy nejméně pěti zájemcům k podání nabídky a prokázání splnění kvalifikace. Nabídku mohou podat také zájemci, kteří se o zjednodušeném podlimitním řízení dozvěděli na základě zveřejnění písemné výzvy (na úřední desce či webových stránkách veřejného zadavatele apod.).

Způsoby užití jednotlivých druhů zadávacích řízení jsou stanoveny a přesně vymezeny zákonem o veřejných zakázkách v §§ 22 až 28.

6 ČASOVÉ LHŮTY SPOJENÉ S PRŮBĚHEM ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

Lhůty jsou v zákoně o veřejných zakázkách stanoveny v ustanovení § 39 pro veřejné zadavatele a v § 41 pro sektorové zadavatele.^[3]

Ve vztahu ke lhůtám v zadávacím řízení je zásadou číslo jedna podmínka, kdy jakékoli lhůty určené zadavatelem musí být stanoveny s ohledem na předmět veřejné zakázky.^[4] Zadavatel musí při stanovení délky lhůty brát v úvahu dvě navzájem protichůdná hlediska. Prvním z nich je hledisko časového trvání zadávacího řízení, kdy zadavatel má zájem na co nejkratším průběhu, avšak při respektování ustanovení zákona o veřejných zakázkách a dodržení minimálních možných lhůt. Druhým z nich je hledisko stanovení dostatečné lhůty dodavatelům k učinění příslušného úkonu (např. podání žádosti o účast či zpracování nabídky).^[2]

Obecně je v celém zákoně preferována elektronická forma komunikace, při jejímž zachování může na straně zadavatele dojít k využití zkrácení jednotlivých lhůt. Zákon o veřejných zakázkách však upravuje i jiné možnosti zkrácení lhůt.^[3]

Následující tabulka ukazuje minimální lhůty jednotlivých zadávacích řízení a všechna možná zkrácení umožněná zákonem o veřejných zakázkách z následujících důvodů^[6]:

- § Předběžné oznámení – uveřejněné ve lhůtě ne kratší než 52 dny a ne delší než 12 měsíců před odesláním oznámení zadávacího řízení (v tabulce znázorněno ve složených závorkách, např. „{-4}“).
- § Elektronické prostředky – odeslání oznámení zadávacího řízení elektronickými prostředky podle § 149 zákona o veřejných zakázkách (v tabulce znázorněno v kulatých závorkách, např. „(-7)“).
- § Dálkový přístup k zadávací dokumentaci – neomezený a přímý přístup k zadávací dokumentaci v plném rozsahu již ode dne uveřejnění oznámení, ve kterém je uvedena internetová adresa, kde je možno přístup k zadávací dokumentaci získat (v tabulce znázorněno v hranatých závorkách, např. „[-5]“).

Tabulka 4 - Minimální lhůty pro podání nabídek po všech zkráceních

druh zadávacího řízení	veřejná zakázka		veřejná zakázka (kumulace zkrácení)	
	nadlimitní	podlimitní	nadlimitní	podlimitní
otevřené řízení	52 {-16} (-7) [-5]	22 [-5]	24	17
užší řízení	40 {-4} (-7) [-5]	15 [-5]	24	10
otevřené řízení, pokud z objektivních důvodů nelze stanovit lhůtu 36 dní (tj. 52-16)	52 {-30} (-7) [-5]	x	10	x
užší řízení, pokud z objektivních důvodů nelze stanovit lhůtu 36 dní (tj. 40-4)	40 {-18} (-7) [-5]	x	10	x
užší řízení, pokud z naléhavých objektivních důvodů nelze stanovit lhůtu min. 40 dní (nadlimitní), resp. 15 dní (podlimitní)	10 [-5]	7 [-5]	5	2
zjednodušené podlimitní řízení	x	15 [-5]	x	10
zjednodušené podlimitní řízení, pokud z naléhavých objektivních důvodů nelze stanovit lhůtu min. 15 dní	x	7	x	x

Zde je vhodné ještě uvést, že oproti předchozí právní úpravě zákona o veřejných zakázkách došlo v počítání lhůt k zásadní změně. Tato skutečnost se projevila v dalším zkrácení lhůt.

Podle stávající právní úpravy zákona o veřejných zakázkách veškeré lhůty počínají běžet nikoli dnem doručení příslušného dokumentu či dnem zveřejnění, ale již dnem následujícím po dni odeslání oznámení či výzvy.^[3]

7 PROCESNÍ PRŮBĚH ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

7.1 Zadávací dokumentace a technické podmínky

Pro zadání veřejné zakázky je nutná a nezbytná zadávací dokumentace. Zákon o veřejných zakázkách takto označuje souhrnně soubor dokumentů, jimiž zadavatel specifikuje předmět veřejné zakázky a v nichž si klade podmínky a požadavky na její realizaci.^[2]

„V zadávací dokumentaci je zadavatel povinen specifikovat veškeré své požadavky na plnění veřejné zakázky, a to v dostatečném rozsahu, aby uchazeči o veřejnou zakázku byli schopni na podkladě této dokumentace předložit zadavateli vzájemně porovnatelné nabídky.“¹⁵

Základem zadávací dokumentace je technická specifikace požadovaného plnění. Jedná-li se o zakázku na stavební práce, je rozhodujícím dokumentem podrobně zpracovaná projektová dokumentace rozšířená o výkaz výměr v elektronické podobě.^[2]

Za úplnost a správnost údajů obsažených v zadávací dokumentaci je zadavatel plně odpovědný a nese odpovědnost za nepřesnosti či neúplnosti obsažené v nabídkách v důsledku vadných či neúplných údajů v zadávací dokumentaci.^[3]

Zákon o veřejných zakázkách vymezuje obligatorní náležitosti zadávací dokumentace, přičemž zadavatel může v zadávací dokumentaci uvést jakékoli další objektivní a nediskriminační podmínky na plnění veřejné zakázky.^[2] Zadávací dokumentace musí obsahovat alespoň^[10]:

- a) obchodní podmínky, včetně podmínek platebních;

¹⁵ KRČ, R. – MAREK, K. – PETR, M. *Zákon o veřejných zakázkách a koncesní zákon s komentářem*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. 704 s. ISBN 978-80-7201-711-9. Strana 110.

- b) technické podmínky, je-li to odůvodněno předmětem veřejné zakázky;
- c) požadavky na varianty nabídek, jsou-li zadavatelem připuštěny;
- d) požadavek na způsob zpracování nabídkové ceny;
- e) podmínky a požadavky na zpracování nabídky;
- f) způsob hodnocení nabídek podle hodnotících kritérií;
- g) jiné požadavky zadavatele na plnění veřejné zakázky.

Na základě zadávací dokumentace zpracovává dodavatel svoji nabídku. Proto je nezbytné, aby ji zadavatel dal těmto dodavatelům v rozumném časovém předstihu před uplynutím lhůty pro podání nabídek k dispozici. ^[2] Zákon o veřejných zakázkách preferuje poskytování zadávací dokumentace elektronickými prostředky.

V případě otevřeného a zjednodušeného podlimitního řízení by základním způsobem poskytnutí zadávací dokumentace mělo být umožnění jejího neomezeného a přímého dálkového přístupu již od okamžiku zahájení zadávacího řízení. Pokud však zadavatel tuto formu poskytnutí zadávací dokumentace nezvolí, je pak na uchazeči si ji od zadavatele vyžádat, a to v zákonem o veřejných zakázkách stanovených lhůtách. Zadavatel je pak na základě této žádosti dodavatele povinen mu zadávací dokumentaci předat či zaslat v listinné či elektronické podobě. ^[4]

Podrobnosti ohledně elektronického poskytování zadávací dokumentace stanoví prováděcí vyhláška č. 329/2006 Sb.

7.2 Požadavky zadavatele na kvalifikace

Prostřednictvím kvalifikace zadavatel zjišťuje, zda je nabídka dodavatele právně a ekonomicky podložena, tedy zda je dodavatel způsobilý splnit předmět plnění veřejné zakázky. ^[2] Posuzování kvalifikace tedy představuje jeden ze zásadních okamžiků zadávacího řízení. Účelem posuzování kvalifikace je ubezpečení se zadavatele, že v další fázi budou posuzovány a hodnoceny nabídky pouze takových dodavatelů, kteří jsou schopni zakázku realizovat. ^[4]

Veřejný zadavatel je povinen požadovat prokázání splnění kvalifikace dodavatele, nestanoví-li zákon o veřejných zakázkách jinak.

Prokázání splnění kvalifikace podle požadavků veřejného zadavatele stanovených v souladu se zákonem o veřejných zakázkách je předpokladem posouzení a hodnocení nabídky uchazeče v otevřeném a zjednodušeném podlimitním řízení, hodnocení předběžné

nabídky zájemce v dynamickém nákupním systému, vyzvání zájemce k podání nabídky v užším řízení či v jednacím řízení s uveřejněním, účasti zájemce v soutěžním dialogu a předpokladem uzavření smlouvy.^[7]

Veřejný zadavatel je povinen omezit rozsah požadované kvalifikace pouze na informace a doklady bezprostředně související s předmětem veřejné zakázky.

Zákon o veřejných zakázkách v souladu s evropskou zadávací směrnicí rozlišuje čtyři základní druhy kvalifikačních předpokladů, a to:

- § základní kvalifikační předpoklady,
- § profesní kvalifikační předpoklady,
- § ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady a
- § technické kvalifikační předpoklady.

Všechny tyto výše uvedené kvalifikační předpoklady jsou upraveny v samostatných ustanoveních zákona o veřejných zakázkách (§§ 53-56).

Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady a technické kvalifikační předpoklady nemohou být předmětem hodnotících kritérií.^[10]

Požadavky na prokázání splnění kvalifikačních předpokladů je zadavatel povinen uvést v rámci oznámení nebo výzvy o zahájení zadávacího řízení, tzn. v rámci úkonu, kterým se zadávací řízení zahajuje. Zákon však připouští, že mohou být tyto požadavky blíže specifikovány v zadávací dokumentaci nebo případně v rámci samostatné kvalifikační dokumentaci.^[4]

Jak již bylo zmíněno výše, prokázání splnění kvalifikace se nehodnotí, ale posuzuje. Pod pojmem posouzení kvalifikace je třeba vidět povinnost veřejného zadavatele posoudit doklady a dokumenty předložené dodavatelem z hlediska řádného prokázání splnění požadavků předem stanovených zákonem a zadavatelem v zadávacích podmínkách na jednotlivé oblasti a části kvalifikace.^[6]

7.3 Otevírání obálek s nabídkami

Obecným předpokladem zadání veřejné zakázky a následném uzavření smlouvy s určitým dodavatelem je podání nabídky v zadávacím řízení.^[3] V případě podávání nabídek platí obecné pravidlo, že jeden dodavatel může v zadávacím řízení podat pouze jednu nabídku. Dodavatelé jsou povinni nabídky podat ve lhůtě pro podání nabídek při

dodržení formálních zákonných náležitostí. Zadavatel pak eviduje podané nabídky s uvedením pořadového čísla, identifikačních údajů, data a času doručení.^[4]

Nabídky se podávají v písemné formě, a to v listinné či elektronické podobě. K otevírání obálek s nabídkami přistupuje zadavatel až po uplynutí lhůty pro podání nabídek, nejpozději však do 30 dnů od jejího uplynutí. O termínu otevírání obálek s nabídkami musí být uchazeči informováni, stejně jako členové příslušné komise. Pro otevírání obálek je třeba ustanovit nejméně tříčlennou komisi. Zadavatel však může pověřit tímto úkonem hodnotící komisi.^[4]

Ve fázi otevírání obálek s nabídkami jsou kontrolovány pouze formální náležitosti, dochází ke kontrole úplnosti podaných nabídek. Tato kontrola se omezuje na ověření těchto skutečností^[4]:

- § zda je nabídka zpracována v požadovaném jazyku,
- § zda jsou návrh smlouvy a prohlášení uchazeče potvrzující vázanost nabídkou po dobu zadávací lhůty podepsány osobou oprávněnou jednat jménem dodavatele,
- § zda nabídka obsahuje všechny součásti požadované zákonem či zadavatelem v zadávacích podmínkách (v této fázi se kontroluje pouze to, zda nabídka obsahuje požadované dokumenty, nikoli jejich obsah).

U nabídek podaných elektronickými prostředky komise navíc kontroluje jejich autentičnost a zda nebylo s nabídkou manipulováno před jejím otevřením.^[3] V případě nabídek podaných elektronickými prostředky se otevřením rozumí okamžik, kdy je obsah příslušného elektronického souboru zpřístupněn. K otevírání elektronických nabídek dochází v časovém úseku mezi koncem lhůty pro podání nabídek a otevíráním obálek s nabídkami podanými v listinné podobě.^[4]

Nabídky, které nevyhoví kontrole úplnosti, komise vyřadí a zadavatel následně příslušného dodavatele, jehož nabídka byla komisí vyřazena, bezodkladně z další účasti v zadávacím řízení vyloučí.^[3]

O otevírání obálek s nabídkami podanými v listinné podobě i o otevírání elektronických nabídek je třeba sepsat protokol podepsaný všemi přítomnými členy komise. U každé nabídky je třeba poznamenat, zda splnila jednotlivé požadavky v rámci kontroly úplnosti, příp. u nabídek podaných elektronickými prostředky informace o postupu otevírání, údaje o jejich autenticitě a zda s nimi nebylo manipulováno. Na žádost

uchazečů je zadavatel povinen umožnit do protokolu o otevírání obálek s nabídkami nahlédnout.^[4]

7.4 Posouzení splnění kvalifikace, posouzení a hodnocení nabídek

7.4.1 Posouzení kvalifikace^[10]

Další fází po otevření obálek s nabídkami je posouzení nabídek z hlediska splnění kvalifikace uchazečů. Pro účely posouzení kvalifikace může zadavatel ustanovit zvláštní komisi nebo tímto úkonem pověřit hodnotící komisi. Členové komise posuzují doklady a dokumenty předložené dodavateli z hlediska řádného prokázání splnění požadavků předem stanovených zákonem a zadavatelem v zadávacích podmínkách. Podle stávající právní úpravy zákona o veřejných zakázkách má zadavatel možnost požadovat po dodavateli, aby písemně objasnil předložené informace či doklady nebo předložil další dodatečné informace či doklady prokazující kvalifikace. Tato možnost však není možná v případě, že dodavatel splnění příslušné části kvalifikace neprokázal vůbec. Pokud dodavatel neprokáže splnění kvalifikace, je zadavatel povinen vyloučit tohoto dodavatele z další účasti v zadávacím řízení. Blíže ke kvalifikaci v kapitole 7.2.

7.4.2 Posouzení nabídek

Velmi důležitou fází zadávacího řízení je posouzení nabídek. To procesně navazuje na posouzení kvalifikace. Jinak lze ale říci, že posouzení nabídek spíše navazuje na prvotní kontrolu formální úplnosti při otevírání obálek s nabídkami. K této činnosti zadavatel ustanoví hodnotící komisi v počtu nejméně pěti členů.

Při posouzení nabídek hodnotící komise posuzuje nabídky jednotlivých uchazečů z hlediska naplnění zákonných požadavků a požadavků zadavatele uvedených v zadávacích podmínkách.^[10] Zkoumá obsah dokumentů a jejich soulad se zadávacími podmínkami. Nabídky, které tyto požadavky nesplňují, musí být vyřazeny a následně zadavatelem vyloučeny z dalšího hodnocení nabídek.

Hodnotící komise dále zkoumá nabídky z hlediska výše nabídkové ceny ve vztahu k předmětu veřejné zakázky, zda nabídka neobsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu, a to cenu jako celek, tak i v jednotlivých položkách nabídkové ceny.^[3] V případě, kdy nabídka obsahuje jakékoli nejasnosti, je hodnotící komise oprávněna požádat uchazeče o

písemné vysvětlení nabídky. Jestliže písemné vysvětlení nebude hodnotící komisi postačovat, má možnost pozvat uchazeče přímo na jednání hodnotící komise za účelem dalšího ústního vysvětlení nabídky.^[4]

Na procesu posuzování nabídek se může podílet i externí poradce, přizvaný zadavatelem na jednání hodnotící komise. Vzhledem k tomu, že posuzování nabídek je často velmi složité a náročné, je účast specializovaných poradců mnohdy nezbytná.^[2]

Nabídky uchazečů naplňující všechny podmínky v rámci posouzení nabídek jsou dále předmětem hodnocení.

7.4.3 Hodnocení nabídek

V rámci hodnocení dochází ke vzájemnému poměrování jednotlivých nabídek, resp. k poměrování nabízeného plnění. Předmětem tohoto poměrování nejsou veškeré podmínky obsažené v nabídkách, ale pouze ty, u kterých to bylo předem stanoveno, tj. hodnotící kritéria.^[4]

Zadavatel má možnost volit mezi dvěma základními druhy hodnotících kritérií, a to nejnížší nabídkovou cenou a ekonomickou výhodností nabídky. Zadavatel je při volbě základního hodnotícího kritéria povinen zohlednit především druh a složitost zadávané veřejné zakázky.^[10]

Ø Nejnížší nabídková cena^[4]

Hodnocení podle kritéria nejnížší nabídkové ceny je poměrně jednoduchou a z povahy věci transparentní záležitostí, nicméně zejména u zakázek se složitějším předmětem plnění neumožní zohlednění všech relevantních požadavků zadavatele ve vztahu k předmětu plnění veřejné zakázky; proto se tento způsob hodnocení příliš nepoužívá. Při jeho použití tedy vyhrává nabídka s nejnížší nabídkovou cenou (ve většině případů je hodnocena výše ceny bez DPH).

Ø Ekonomická výhodnost nabídky

V případě stanovení základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky musí zadavatel určit, mimo nabídkovou cenu, také alespoň jedno další kritérium. Kritérium ekonomické výhodnosti nabídky tedy sestává z více dílčích kritérií. Dílčí kritéria mohou být kvantitativní či kvalitativní povahy a musí být stanovena, jak už bylo výše zmíněno, ve vztahu k předmětu plnění veřejné zakázky.^[6]

Volba kritérií hodnocení a jejich počet je výlučně v kompetenci zadavatele, který však musí respektovat jisté podmínky^[2]:

- § počet dílčích kritérií musí být přiměřený předmětu a rozsahu veřejné zakázky,
- § dílčí kritéria musí být transparentní a hodnotitelná,
- § nesmí být diskriminační,
- § jedním z dílčích hodnotících kritérií musí být vždy nabídková cena,
- § kritériem hodnocení nesmí být žádný kvalifikační předpoklad, tedy zejména ekonomické, finanční a technické kvalifikační předpoklady.

Zároveň s vymezením jednotlivých dílčích kritérií je zadavatel povinen vymežit i jejich váhy vyjádřené v procentech. Přiřazením váhy zadavatel určuje význam daného dílčího kritéria ve vztahu k ostatním dílčím kritériím.^[4]

Zadavatelem zvolený způsob hodnocení uvedený v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení je pro něj i pro hodnotící komisi závazný. Společně s hodnotícími kritérii a jejich vahami je zadavatel povinen v zadávací dokumentaci i způsob hodnocení (např. klasifikační, bodovací, poměrové).^[2]

Hodnocení nabídek je jednou z nejdůležitějších fází celého procesu zadávání veřejných zakázek a má bezprostřední vliv na výběr nejvhodnější nabídky. Při hodnocení nabídek je komise povinna striktně postupovat dle stanovených hodnotících kritérií, přičemž je povinna zohlednit všechna dílčí kritéria, příp. i subkritéria a rovněž i váhu jednotlivých dílčích kritérií.^[2]

Zákon o veřejných zakázkách ukládá hodnotící komisi, aby na základě hodnocení sestavila pořadí jednotlivých nabídek a pořídila zprávu o posouzení a hodnocení nabídek. Vlastní rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky pak přísluší zadavateli na základě doporučení hodnotící komise.^[4]

8 UKONČENÍ ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

Proces výběru dodavatele pro uzavření smlouvy na veřejnou zakázku je v ideálním případě zakončen rozhodnutím zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky a následným uzavřením smlouvy. Druhým způsobem ukončení zadávacího řízení je jeho zrušení.^[4]

8.1 Výběr nejvhodnější nabídky

Své rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky je zadavatel povinen oznámit všem uchazečům, kteří byli předmětem hodnocení, formou oznámení o výběru nejvhodnější nabídky. Rozhodnutím ani oznámením o výběru nejvhodnější nabídky nedochází k uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky. K uzavření smlouvy je nezbytný samostatný smluvní úkon zadavatele a uchazeče. ^[2]

Ode dne doručení oznámení o výběru nejvhodnější nabídky začíná uchazeči plynout 15denní lhůta pro podání námitek¹⁶ proti rozhodnutí zadavatele.

8.2 Zrušení zadávacího řízení

Zákon o veřejných zakázkách ukončení zadávacího řízení zrušením nepreferuje. Z tohoto důvodu jsou stanoveny striktní podmínky pro možnost zrušení zadávacího řízení. Obecně lze tedy zrušit zadávací řízení jen na základě zákonných důvodů (§ 84 zákona o veřejných zakázkách). ^[2] Jedná se při tom jednak o okolnosti, při jejichž existenci je zadavatel povinen zadávací řízení zrušit, a okolnosti, které dávají zadavateli možnost (nikoli však povinnost) zadávací řízení zrušit. ^[4]

8.3 Oznámení o výsledku zadávacího řízení

Zákon o veřejných zakázkách je postaven na principu veřejné publicity výsledků zadávacích řízení. Každý zadavatel má tak povinnost uveřejnit výsledek zadávacího řízení, a to bez ohledu na to, zda bylo zadávací řízení ukončeno uzavřením smlouvy s vítězným uchazečem nebo jeho zrušením. ^[6] Pro uveřejnění oznámení o výsledku zadávacího řízení slouží příslušný formulář a zadavatel je povinen ho uveřejnit v Informačním systému o veřejných zakázkách (jako v případě zahájení zadávacího řízení) a v případě nadlimitních veřejných zakázek rovněž v Úředním věstníku Evropské unie. ^[4]

Transparentnost a následná kontrola zadávacího řízení a jeho výsledku je možná pouze v případě, že veřejnosti bude poskytnuto co nejvíce informací o průběhu zadávacího řízení. Na základě zveřejnění oznámení v Informačním systému o veřejných zakázkách se provádí rovněž i statistické vyhodnocování veřejných zakázek. ^[2]

¹⁶ Problematika ochrany proti nesprávnému postupu zadavatele (část páta zákona o veřejných zakázkách) je velmi složitá a obsáhlá. Z těchto důvodů není v této práci tato problematika řešena a blíže popsána.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

9 ZÁKLADNÍ KONTEXT ELEKTRONICKÉHO ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK^{[10] [14]}

V zákoně o veřejných zakázkách je zpracován komplexní rámec elektronického zadávání veřejných zakázek, který vychází z evropských směrnic¹⁷ a který je v oblasti elektronických nástrojů a uveřejňování proveden vyhláškami¹⁸. Tyto směrnice poskytují komplexní rámec pro elektronické zadávání zakázek otevřeným, transparentním a nediskriminačním způsobem, stanovují pravidla pro elektronické nabídkové řízení a určují podmínky pro moderní nákupní metody založené na elektronických komunikačních prostředcích.

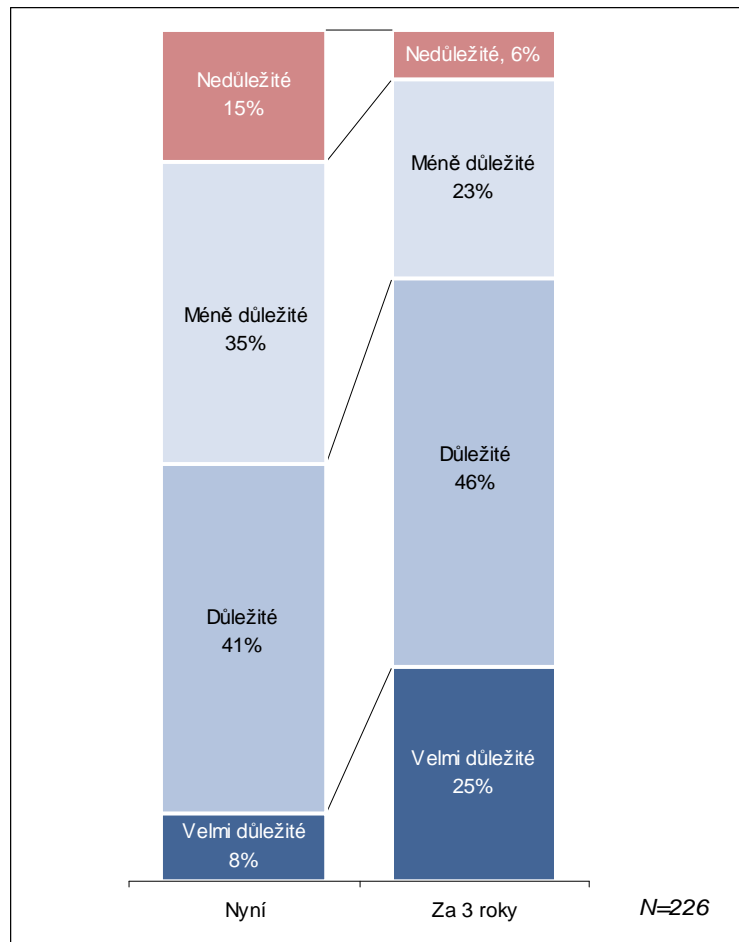
Význam elektronického zadávání veřejných zakázek je podstatný zejména pro rozvoj elektronického obchodu v České republice, neboť veřejné nákupy představují vysoké procento transakcí v kontextu národního hospodářství.

Zapojením moderních informačních technologií do procesu zadávání veřejných zakázek by mělo být dosaženo větší transparentnosti zadávacího procesu, snížení cen předmětu veřejných zakázek atd. Elektronický zadávací proces s sebou na druhou stranu nese nová rizika, která mohou ohrozit důvěryhodnost zadávacího řízení či bezpečnostní rizika související se skutečností, že elektronické nástroje pro zadávání veřejných zakázek jsou napojeny na veřejné sítě.

Elektronická podpora zadávacího procesu má v současnosti spíše kombinovanou podobu, kdy některé kroky zadávacího řízení jsou činěny elektronicky a některé „klasicky“ v listinné podobě. Cílem je však postupná integrace elektronické podpory do plně elektronických zadávacích postupů.

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby a č. 2004/17/ES, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb.

¹⁸ Vyhláška o elektronických prostředcích, elektronických nástrojích a elektronických úkonech při zadávání veřejných zakázek, vyhláška o uveřejňování, vyhláška o podrobnostech atestačního řízení pro elektronické nástroje, náležitostech žádosti o atest a o výši poplatku za podání žádosti o atest (vyhláška o atestačním řízení pro elektronické nástroje).

Graf 3 - Jakou důležitost přiřkládají zadavatelé elektronizaci zadávání veřejných zakázek (2008)¹⁹

10 ELEKTRONICKÉ PROSTŘEDKY A ELEKTRONICKÉ NÁSTROJE

Elektronické zadávání veřejných zakázek je moderní novou formou související s technickým pokrokem a vývojem. Celým zákonem o veřejných zakázkách postupuje snaha zrovnoprávnit listinnou a elektronickou formu zadávacího řízení, a to jak v jednotlivých procesních úkonech, tak v komplexním pojetí celého průběhu zadávacího řízení.^[4]

¹⁹ CS – PROJECT spol. s r.o., Vytvoření adekvátního systému získávání informací o legislativních, technických a dalších aspektech souvisejících s elektronickým zadáváním veřejných zakázek a informací od jednotlivých zadavatelů ohledně přijímání elektronických obchodních praktik, podnázev Zpráva o výsledcích šetření za rok 2008, Praha, únor - březen 2008. Strana 19. Dostupné z: < <http://www.portal-vz.cz/narodni-plan-elektronizace#mode> >, staženo dne 25.4.2009.

Zákon o veřejných zakázkách umožňuje zadávat veřejné zakázky plně elektronicky, je však na zadavateli, zda využije této možnosti. Uvedené však neplatí u dvou základních forem elektronických veřejných zakázek, a to elektronické aukce a dynamického nákupního systému.

Základními problémy při elektronickém zadávání jsou přílišný důraz kladený na technickou stránku, nekompatibilita a nesoulad s jinými právními předpisy, upravujícími elektronickou komunikaci.^[2]

Zákon o veřejných zakázkách rozlišuje mezi elektronickými nástroji na straně jedné a elektronickými prostředky na straně druhé. Elektronickým prostředkem je zjednodušeně řečeno síť a služby elektronických komunikací a elektronickým nástrojem programové vybavení, které umožňuje činit úkony v elektronické podobě.^[3] Přesnou definici obou výše uvedených pojmů naleznete v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů.

10.1 Elektronické prostředky

Z evropských zadávacích směrnic vyplývá požadavek, že elektronické prostředky musí být obecně dostupné a přístup subjektů k nim nesmí být omezen. V současné době mohou být za takovéto prostředky považován Internet a e-mail. Vzhledem však k velkému a neustálému technologickému pokroku lze očekávat, že budou v budoucnu využívány i jiné elektronické prostředky. Při legislativních úpravách je třeba k tomuto přihlížet a volit spíše obecné definice, jejichž obsahem je spíše funkční vymezení než doslovný výčet.^[6]

10.2 Elektronické nástroje

Elektronickými nástroji se pro účely zákona o veřejných zakázkách rozumí technické zařízení nebo programové vybavení, případně jejich součásti, které jsou spojeny se sítí nebo službou elektronických komunikací a umožňují prostřednictvím této sítě nebo služby provádění úkonů v elektronické podobě, včetně zpracování a uchování dat.^[2] Zákon o veřejných zakázkách umožňuje využití elektronických nástrojů pouze tehdy, pokud^[6]:

- § jejich použití neporušuje zákaz diskriminace,
- § jsou s ohledem na předmět veřejné zakázky obecně dostupné,
- § jsou slučitelné s běžně užívanými informačními a komunikačními technologiemi,

§ byly atestovány v atestačním řízení.

Atestačním řízením se rozumí postup, jehož smyslem a účelem je zajistit splnění uvedených základních požadavků na elektronické nástroje.²⁰ Podmínky atestace jsou stanoveny vyhláškou č. 326/2006 Sb., o podrobnostech atestačního řízení pro elektronické nástroje, náležitostech žádosti o atest a o výši poplatku za podání žádosti o atest. Na základě atestačního řízení Ministerstvo vnitra (dříve Ministerstvo informací) vydává atest, jenž je dokladem osvědčujícím kladný výsledek atestace.

Problém je, že atestační řízení je v podstatě zbytečné a jeho zavedením do zákona o veřejných zakázkách se v podstatě znemožňuje běžné použití elektronických nástrojů. Například elektronickým nástrojem je programové vybavení MS Office, který může být využíván pro elektronickou komunikaci. Bude tedy o akreditaci svého programu muset žádat Microsoft, či o jeho atestaci bude žádat zadavatel či dodavatel. Právní úprava elektronických nástrojů tedy místo toho, aby podporovala elektronické zadávání, tak jej nadměrně administrativně zatěžuje a činí jej tak pro zadavatele i dodavatele stěžejní použitelnou.

10.3 Elektronická komunikace

Elektronická komunikace se uskutečňuje přenosem datových zpráv prostřednictvím elektronických nástrojů; jedná se tedy o technické zařízení. Po naplnění zákonných požadavků na elektronické nástroje (uvedené výše) musí být zajištěno, aby dodavatelé měli k dispozici nejpozději v okamžiku zahájení zadávacího řízení veškeré nezbytné technické informace.

Jakýkoliv dokument v elektronické podobě je ve své podstatě tzv. datovou zprávou. Datovou zprávou se rozumí elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na záznamových médiích používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou.²¹ Zadavatel je oprávněn požadovat opatření datové zprávy zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu nebo elektronickou značkou založenou na kvalifikovaném systémovém certifikátu u jakýchkoliv datových zpráv zasílaných elektronickými prostředky.

²⁰ Vyhláška č. 326/2006 Sb., o podrobnostech atestačního řízení pro elektronické nástroje, náležitostech žádosti o atest a o výši poplatku za podání žádosti o atest.

²¹ § 2 písm. d) zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu).

U níže uvedených úkonů (v průběhu zadávacího řízení) je však zadavatel i dodavatel vždy povinen opatřit datovou zprávu platným zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu. Jsou to:

a) datové zprávy odeslané zadavatelem:

- § oznámení či výzva o zahájení zadávacího řízení,
- § výzva k jednání nebo k podání nabídky v zadávacím řízení či k účasti v soutěžním dialogu,
- § oznámení o zadání veřejné zakázky,
- § oznámení o způsobu vyřízení námitek,
- § rozhodnutí o nejvhodnějším návrhu v soutěži o návrh.

b) datové zprávy podané dodavatelem:

- § nabídka,
- § žádost o účast,
- § námitky proti úkonům zadavatele,
- § datové zprávy pro prokázání splnění kvalifikace elektronickými prostředky,
- § žádost o účast v soutěži o návrh,
- § návrh v soutěži o návrh.

Elektronickým podpisem se rozumí údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.²²

Elektronický podpis je pak zaručený, pokud splňuje následující požadavky²³:

- a) je jednoznačně spojen s podepisující osobou,
- b) umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě,
- c) byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou,
- d) je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat.

Pořízení elektronického podpisu založeným na kvalifikovaném certifikátu je velmi účelným vynaložením peněžních prostředků. V porovnání zasílání dokumentů v listinné

²² § 2 písm. a) zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu)

²³ § 2 písm. b) zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu)

podobě a s tím spojených nákladů a zasíláním dokumentů prostřednictvím elektronických prostředků je vyřízení potřebného kvalifikovaného certifikátu zanedbatelnou nákladovou položkou. Kvalifikovaný certifikát se vydává s platností na jeden rok a cena se pohybuje ve výši od 190 Kč včetně DPH. V současné době jsou v České republice akreditováni tři poskytovatelé²⁴:

§ [První certifikační autorita, a.s.](#)

§ [Česká pošta, s.p.](#)

§ [eIdentity a.s.](#)

11 STUPNĚ ELEKTRONIZACE ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ^[14] [12]

V procesu zadávání veřejných zakázek může zadavatel využít moderních informačních a komunikačních technologií (dále jen „ICT“), a to ve smyslu ustanovení § 149 odst. 2 zákona o veřejných zakázkách. Z tohoto pohledu můžeme členit ICT (elektronické nástroje) na dvě základní varianty:

- § evidenční nástroje – jde o evidenční (databázové) informační systémy, ve kterých zadavatel zaznamenává jednotlivé úkony učiněné v průběhu zadávacího řízení v podobě souvisejících dokumentů;
- § nástroje umožňující elektronické zadávání – úkony učiněné v průběhu zadávacího řízení nejsou pouze evidovány, ale jsou přes konkrétní elektronické nástroje fakticky prováděny.

Dále jsou rozpracovány tři základní stupně (varianty) využívání elektronických nástrojů v procesu zadávacího řízení, a to konkrétně:

- a) evidenční nástroj pro veřejné zakázky,
- b) provádění vybraných úkonů v zadávacím řízení v elektronické podobě,
- c) plně elektronická zadávací řízení.

V praxi dochází nejčastěji ke kombinaci uvedených stupňů. Zejména pak v kombinaci využívání evidenčního nástroje a zároveň využití elektronických nástrojů u vybraných úkonů. Většina aplikací pro elektronické zadávání je v současnosti řešena jako tzv. webová aplikace. To znamená, že zadavatel přistupuje k aplikacím pomocí sítě Internet, bez

²⁴ *Daňový portál*. Ministerstvo financí České republiky. [online] Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dan_portal.html, staženo dne 25.4.2009.

nutnosti údržby hardwaru a softwaru. Pro práci s aplikací pak stačí standardní PC s přístupem k internetu a webovým prohlížečem.

*Graf 4 - Používání elektronických nástrojů pro realizaci dílčích úkonů vs. pro celé zadávací řízení (2008)*²⁵

11.1 Evidenční nástroj pro veřejné zakázky

Za první krok elektronizace zadávání veřejných zakázek zadavatelem lze považovat zavedení informačního systému, který slouží ke správě zadávaných veřejných zakázek. Úkony v zadávacím řízení jsou prováděny „klasicky“ v listinné podobě a evidenční nástroj umožňuje jejich evidenci a ukládání příslušných informací (dokumentů) souvisejících s jednotlivými úkony.

Evidenční systém nemusí znamenat jen zpracovávání dokumentů v listinné podobě, následné nescenování a uložení do systému. Například protokol o jednání hodnotící komise (či jiný dokument) je možné zpracovávat přímo v systému a členové hodnotící komise ji podepíší zaručeným elektronickým podpisem.

Evidenční nástroje obvykle plní několik základních funkcí. Hlavním požadavkem na evidenční systém je archivace informací a dokladů náležejících k jednotlivým veřejným zakázkám. Dalšími funkcemi, které evidenční nástroje plní jsou:

²⁵ CS – PROJECT spol. s r.o., Vytvoření adekvátního systému získávání informací o legislativních, technických a dalších aspektech souvisejících s elektronickým zadáváním veřejných zakázek a informací od jednotlivých zadavatelů ohledně přijímání elektronických obchodních praktik, podnázev Zpráva o výsledcích šetření za rok 2008, Praha, únor - březen 2008. Dostupné z: < <http://www.portal-vz.cz/narodni-plan-elektronizace#mode> >, staženo dne 25.4.2009.

- § procesní podpora administrace veřejné zakázky – systém obsahuje všechny vzory dokumentů a metodickou podporu potřebné v průběhu zadávacího řízení, vede tak uživatele jednotlivými úkony a je významnou podporou administrace;
- § fulltextové vyhledávání veřejných zakázek - možnost prohledávání databáze všech realizovaných veřejných zakázek (jak ukončených, tak probíhajících), a to na základě stanovených vyhledávacích kritérií (např. podle druhu řízení, předpokládané hodnoty, vítězného uchazeče atd.). Toto vyhledávání pak často umožňuje i generování získaných informací do podoby (formátu) vhodné pro tisk získaných informací;
- § plánování veřejných zakázek – tvorba plánu na příští období dle požadavků jednotlivých organizačních útvarů zadavatele;

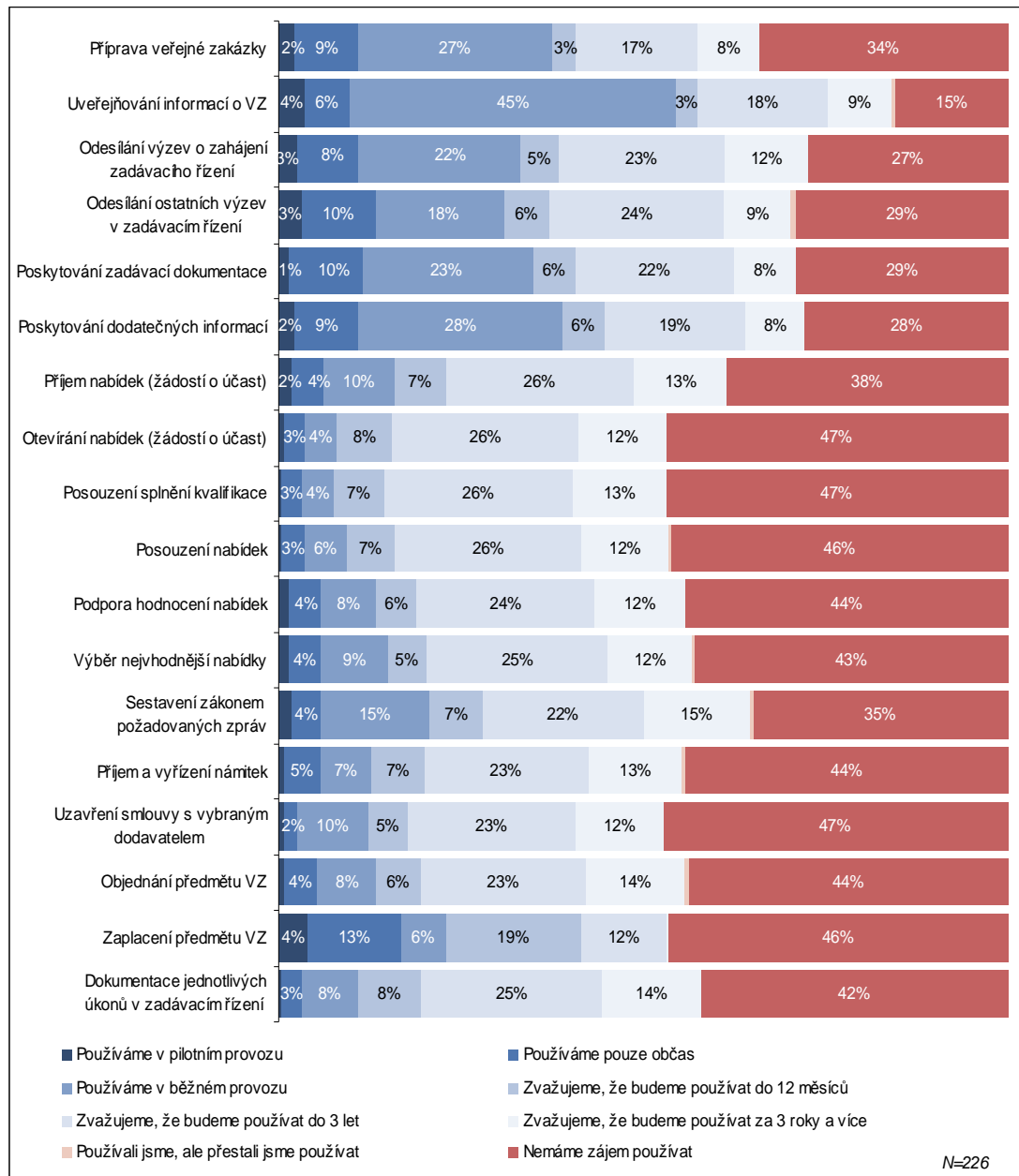
11.2 Provádění vybraných úkonů v zadávacím řízení v elektronické podobě

V této variantě zadavatel jeden či více úkonů provádí v elektronické podobě, tj. prostřednictvím elektronických nástrojů. Všechny ostatní úkony v zadávacím řízení provádí zadavatel „klasicky“ v listinné podobě.

Smyslem elektronizace vybraných úkonů bývá především:

- § zrychlení komunikace mezi zadavatelem a dodavateli,
- § zkrácení lhůt v zadávacím řízení, kde to zákon o veřejných zakázkách umožňuje,
- § zvýšení transparentnosti prováděných úkonů,
- § snížení transakčních nákladů spojených prováděním jednotlivých úkonů.

Jednotlivé dílčí úkony a míra používání elektronických nástrojů při jejich zpracování je znázorněna v následujícím grafu. Průzkum využívání elektronické podpory zadávacího řízení se týkal podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek u všech druhů zadavatelů. Z výsledku šetření společnosti CS – PROJECT spol. s r.o., které provedla v roce 2008 pro Ministerstvo pro místní rozvoj, vyplývá, že mezi úkony, které zadavatelé nejčastěji realizují elektronicky patří uveřejňování informací o veřejných zakázkách, poskytování dodatečných informací k zadávacím podmínkám, příprava veřejné zakázky a poskytování zadávací dokumentace.

Graf 5 - Používání elektronických nástrojů dle úkonů v zadávacím řízení²⁶

Dále je specifikováno pár vybraných dílčích úkonů procesu zadávacího řízení, které jsou zadavateli prováděny v elektronické podobě v největší míře.

²⁶ CS – PROJECT spol. s r.o., Vytvoření adekvátního systému získávání informací o legislativních, technických a dalších aspektech souvisejících s elektronickým zadáváním veřejných zakázek a informací od jednotlivých zadavatelů ohledně přijímání elektronických obchodních praktik, podnázev Zpráva o výsledcích šetření za rok 2008, Praha, únor - březen 2008, strana 27. Dostupné z: < <http://www.portal-vz.cz/narodni-plan-elektronizace#mode> >, staženo dne 26.4.2009.

11.2.1 Uveřejňování informací o veřejné zakázce

Ustanovení zákona po veřejných zakázkách vymezují postupy při uveřejňování dokumentů v listinné či elektronické podobě. Mezi nejčastější dokumenty, které zadavatel uveřejňuje, patří oznámení o zahájení zadávacího řízení a oznámení o výsledku zadávacího řízení.

Uveřejňovacím místem je uveřejňovací subsystém Informačního systému o veřejných zakázkách (<http://www.isvzus.cz>), jehož provozovatelem je v současné době Česká pošta, s.p. Nadlimitní veřejné zakázky se povinně uveřejňují i v Úředním věstníku Evropské unie (<http://ted.europa.eu>).

Pro uveřejňování informací o veřejné zakázce je zadavatel povinen použít příslušné standardní formuláře, které jsou jednotné v celé Evropské unii.

V souladu s vyhláškou č. 330/2006 Sb., o uveřejňování vyhlášení pro účely zákona o veřejných zakázkách zadavatel doručuje provozovateli k uveřejnění vyhlášení nebo požadavky na úpravu vyhlášení vyplněný formulář v listinné podobě, faxem nebo elektronicky, a to buď podepsané platným zaručeným elektronickým podpisem prostřednictvím elektronické pošty, nebo prostřednictvím dálkového přístupu s přímým vyplněním vyhlášení v informačním systému.

Pokud má tedy zadavatel k dispozici připojení na internet a kvalifikovaný certifikát (elektronický podpis), může data příslušného formuláře (vyhlášení) odeslat pomocí programu 602XML Filler přímo ze svého počítače na server Informačního systému na adresu <http://cadrweb.cpost.cz/USISVZ/GetForm>. V takovém případě systém data jenom zkontroluje a zobrazí výsledky (zda bylo vyhlášení odesláno úspěšně).

Zadavateli se bezpochyby vyplatí pořídit si elektronický podpis k uveřejňování informací v Informačním systému, jak z pohledu časového (možnost zkrácení lhůt), tak z pohledu transakčních nákladů. Jak již bylo zmíněno výše, pořízení elektronického podpisu se vydává s platností na jeden rok a cena se pohybuje ve výši od 190 Kč včetně DPH. Srovnání listinného a elektronického zadávání a výhody používání elektronických nástrojů při úkonu uveřejňování informací zobrazuje následující tabulka²⁷.

²⁷ Informační systém o veřejných zakázkách – uveřejňovací subsystém. Aktuální ceník. Česká pošta, s.p. [online] Dostupné z: <<http://www.isvzus.cz/usisvz/redirector.do?dispatch=aktualniCenik>>, staženo dne 26.4.2009.

Tabulka 5 - Aktuální ceník za uveřejnění formulářů v Informačním systému a doba uveřejnění

Podoba předávaných formulářů k uveřejnění		Výše uživatelského poplatku za uveřejnění (v Kč včetně 19% DPH)	Doba od odeslání vyhlášení do jeho zveřejnění
Listinná podoba	Řádné uveřejnění formuláře*	1 100	do 12 dnů
	Úprava v uveřejněném formuláři**	1 100	do 12 dnů
	Každá další strana	50	x
Elektronická podoba	Řádné uveřejnění formuláře*	450	do 5 dnů
	Úprava v uveřejněném formuláři**	450	do 5 dnů
	Každá další strana	30	x
Fax	Řádné uveřejnění formuláře*	2 000	do 12 dnů
	Úprava v uveřejněném formuláři**	2 000	do 12 dnů
	Každá další strana	100	x

* Výše uživatelského poplatku zahrnuje uveřejnění jednoho legislativou požadovaného formuláře veřejné zakázky/soutěže o návrh/koncese včetně jedné přílohy.

** Úpravy uveřejněných formulářů (vyhlášení) jsou upraveny v § 147 odst. 8 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a v § 6 vyhlášky č. 330/2006 Sb., o uveřejňování vyhlášení pro účely zadávání veřejných zakázek. Výše uživatelského poplatku zahrnuje uveřejnění jednoho legislativou požadovaného formuláře veřejné zakázky/soutěže o návrh/koncese včetně jedné přílohy

11.2.2 Poskytování zadávací dokumentace a dodatečných informací k zadávacím podmínkám – neomezený dálkový přístup

Podrobnosti ohledně elektronického poskytování zadávací dokumentace stanoví vyhláška č. 329/2006 Sb. V případě umožnění neomezeného a přímého dálkového přístupu k zadávací dokumentaci může zadavatel umístit zadávací podmínky buď na své internetové stránky tak, aby k ní měl přístup kdokoli, nebo může zadávací podmínky zpřístupnit na svých internetových stránkách na základě určité formy registrace dodavatele (např. poskytnutí identifikačních údajů dodavatele výměnou za heslo apod.). Stejným způsobem zadavatel zpřístupní i odpovědi na případné dotazy uchazečů k zadávacím podmínkám.

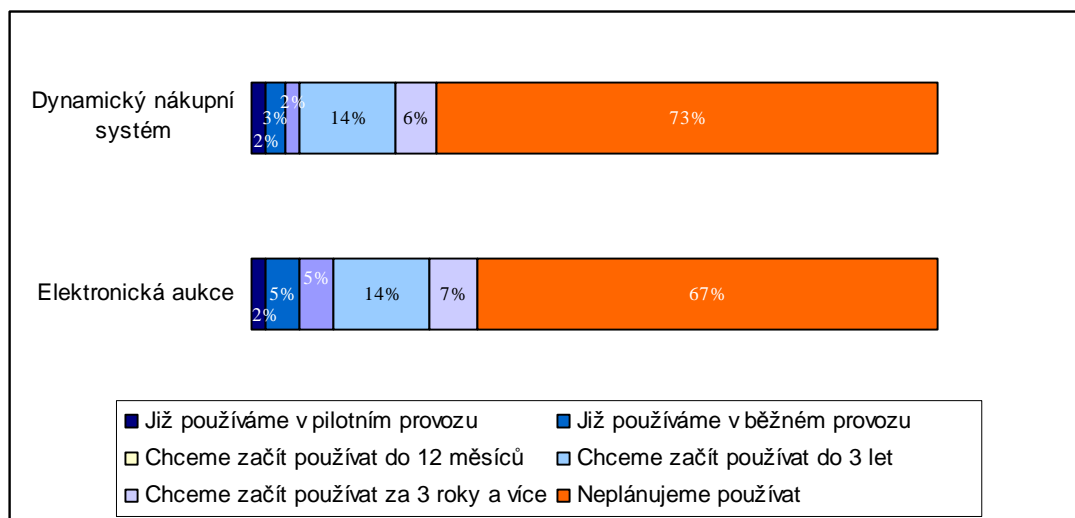
První způsob poskytování zadávací dokumentace, tj. umístění na internetových stránkách bez registrace, je mezi zadavateli častější, ale ne úplně správný. V případě již zmíněných dodatečných informací k zadávacím podmínkám je pak na uchazeči, aby neustále sledoval a kontroloval dané internetové stránky a případné změny. V případě poskytování zadávací dokumentace na základě registrace má zadavatel větší kontrolu nad

„stažením“ zadávací dokumentace uchazeči, dochází k přesnému zaznamenávání času poskytnutí zadávacích podmínek jednotlivým uchazečům a dále je pak např. zaregistrovaným uchazečům na jejich e-mailové adresy zasílána automaticky vygenerovaná zpráva (upozornění) při jakékoli změně či umístění dalších informací k zadávacím podmínkám na příslušných internetových stránkách.

Zadavatel je povinen na základě vyhlášky č. 326/2006 Sb. podat žádost o atest elektronického nástroje, na kterém bude zpřístupňovat zadávací dokumentaci, Ministerstvu vnitra (dříve Ministerstvu informatiky). Výše poplatku za takovou žádost činí 100 Kč²⁸.

11.3 Plně elektronická zadávací řízení a nové elektronické instituty

Za nejvyšší stupeň elektronizace a tedy plně elektronická zadávací řízení můžeme považovat situace, kdy veřejné zakázky, u nichž je to vhodné a umožňuje to předmět plnění veřejné zakázky, jsou zadávány zcela s využitím informačního systému. Tento systém pak pokrývá přípravu a celkovou administraci spojenou se zadávacím řízením, online komunikaci s dodavateli a zabezpečené odesílání dokumentů v elektronické podobě. Systém pro elektronické zadávání veřejných zakázek by pak měl být propojen i s dalšími systémy používanými v organizaci zadavatele, např. ekonomickými, logistickými apod.

Graf 6 – Používání zvláštních institutů elektronických nástrojů zadavateli v roce 2008²⁹

²⁸ § 3 odst. 3 vyhlášky č. 326/2006 Sb., o podrobnostech atestačního řízení pro elektronické nástroje, náležitostech žádosti o atest a o výši poplatku za podání žádosti o atest

²⁹ CS – PROJECT spol. s r.o., Vytvoření adekvátního systému získávání informací o legislativních, technických a dalších aspektech souvisejících s elektronickým zadáváním veřejných zakázek a informací od jednotlivých zadavatelů ohledně přijímání elektronických obchodních praktik, podnázev Zpráva o výsledcích

Většina zadavatelů v současné době nevyužívá a neplánuje využívat elektronické nástroje u zvláštních postupů v zadávacím řízení (plně elektronickém zadávacím řízení). Obě dvě výše znázorněné formy plně elektronického zadávání veřejných zakázek plánují zadavatelé využívat v horizontu 3 let ve stejné míře.

11.3.1 Dynamický nákupní systém^[10]

11.3.1.1 Zavedení dynamického nákupního systému a zařazení do něj

Dynamický nákupní systém (dále jen „DNS“) je jedním z nových elektronických institutů, a to nejen na národní, ale i na evropské úrovni. Jedná se o plně elektronické řízení určené pro pořizování běžného a obecně dostupného zboží, služeb nebo stavebních prací, kdy zadavatel i dodavatel používají výlučně elektronické prostředky.

DNS není samostatným druhem zadávacího řízení. Pro jeho zavedení lze použít výhradně otevřené řízení. Lze ho přirovnat k elektronické rámcové smlouvě.

Tento druh zadávacího řízení je časově omezený (nesmí trvat déle než 4 roky) a na rozdíl od rámcové smlouvy je plně otevřen všem dodavatelům, kteří splní kvalifikační předpoklady a předloží předběžnou nabídku jako splnění vstupních podmínek pro zařazení do DNS kdykoliv v průběhu jeho trvání. Tyto vstupní podmínky sestávají z požadavků na předmět plnění veřejné zakázky, tj. technické a obchodní podmínky a z požadavků na kvalifikaci. Při podávání nabídek na konkrétní veřejné zakázky v rámci DNS již dodavatel vstupní podmínky neprokazuje, uvádí ve své nabídce pouze údaje (hodnoty), jež jsou předmětem hodnocení.

Prvním krokem k zavedení DNS je uveřejnění této informace v oznámení otevřeného řízení. Toto oznámení, jehož předmětem je informace o zavedení DNS a vstupních podmínek, zadavatel uveřejňuje standardním způsobem na příslušném formuláři pro otevřené řízení. Toto oznámení je pak výzvou k podání předběžných nabídek.

Vzhledem k tomu, že DNS je plně elektronický, je zadavatel povinen poskytnout dodavatelům neomezený, úplný a přímý dálkový přístup (na internetové adrese) k zadávací dokumentaci, a to od uveřejnění oznámení otevřeného řízení o zavedení DNS až do ukončení jeho trvání.

Předpokládaná hodnota při zavedení DNS se stanoví jako součet všech předpokládaných hodnot jednotlivých veřejných zakázek za celou dobu předpokládaného trvání DNS.

Zadavatel je povinen vždy posoudit předběžné nabídky dodavatelů do 15 dnů ode dne jejich doručení a poté zaslat dodavateli rozhodnutí o zařazení či odmítnutí zařadit dodavatele do DNS. Dodavatel, který byl do systému zařazen, může zadavateli předložit kdykoliv v průběhu trvání DNS upravenou předběžnou nabídku. Takto změněná nabídka však musí i nadále zůstat v souladu s požadavky zadavatele pro zařazení dodavatele do DNS. Vzhledem ke konkurenci ostatních dodavatelů zařazených do DNS se dodavatelé zřejmě budou snažit své předběžné nabídky (jakési své „elektronické katalogy“) v průběhu trvání DNS měnit a vylepšovat.

11.3.1.2 Atestace dynamického nákupního systému^[1]

Vzhledem k tomu, že se ještě tehdejšímu Ministerstvu informací podařilo prosadit do zákona atestaci elektronických nástrojů, do značné míry tím omezilo pružnost elektronického zadávání veřejných zakázek. Při doslovném výkladu zákona by tak měl být atestován i DNS. Žádost o atest konkrétního DNS je zpoplatněna až 50 tis. Kč³⁰. Mimo to by měl být atestován i elektronický nástroj (softwarové vybavení), prostřednictvím něhož jsou elektronické úkony prováděny, tj. například i program Microsoft Outlook využívaný k zasílání elektronických výzev k podání nabídky na konkrétní veřejné zakázky.

Současná právní úprava možnosti elektronického zadávání veřejných zakázek je nedostatečná a příslušné zákony a vyhlášky, řešící danou problematiku, mezi sebou nekorespondují a místy si i odporují.

11.3.1.3 Zadávání konkrétní veřejné zakázky v dynamickém nákupním systému

Jestliže má zadavatel v úmyslu zadat konkrétní veřejnou zakázku v rámci DNS, je povinen uveřejnit tzv. zjednodušené oznámení ve formě jednotného formuláře před procesem zadávání. Na základě tohoto zjednodušeného oznámení mohou podat předběžnou nabídku a o zařazení do DNS se ucházet i ti dodavatelé, kteří doposud do DNS zařazení nebyli (např. neměli doposud zájem či nebyli schopni poskytnout poptávané plnění).

³⁰ § 3 vyhlášky č. 326/2006 Sb., o podrobnostech atestačního řízení pro elektronické nástroje, náležitostech žádosti o atest a o výši poplatku za podání žádosti o atest

Úmysl zadat veřejnou zakázku v DNS oznamuje zadavatel všem dodavatelům, zařazeným do DNS, výzvou k podání nabídky na veřejnou zakázku daného předmětu plnění. Jak již bylo zmíněno výše, zadavatel i dodavatel jsou povinni používat výlučně elektronické prostředky, dodavatelé tedy mohou podat pouze elektronické nabídky. Lhůtu pro podání nabídek zadavatel nesmí stanovit méně než 7 dnů. Otevírání obálek s nabídkami, posouzení a hodnocení nabídek provádí zadavatel za přiměřeného použití ustanovení § 71 až § 79 zákona o veřejných zakázkách. Následně oznámí zadavatel zadání veřejné zakázky všem dodavatelům, kteří podali nabídku.

11.3.1.4 Lhůty závazné pro dynamický nákupní systém^[3]

- § **52 dnů** – minimální lhůta pro podání předběžných nabídek a splnění požadavků pro zařazení do DNS v případě nadlimitních zakázek;
- § **22 dnů** – minimální lhůta pro podání předběžných nabídek a splnění požadavků pro zařazení do DNS v případě podlimitních zakázek;
- § **15 dnů** - minimální lhůta pro podání předběžných nabídek a splnění požadavků pro zařazení do DNS v případě zařazování nových dodavatelů do již zavedeného DNS;
- § **15 dnů** – maximální lhůta pro posouzení předběžné nabídky dodavatele a k odeslání rozhodnutí o zařazení dodavatele do DNS;
- § **7 dnů** – minimální lhůta pro podání jednotlivých nabídek v konkrétních veřejných zakázkách v rámci DNS.

11.3.1.5 Průběh dynamického nákupního systému^[2]

1. Zadavatel zavede DNS pomocí otevřeného zadávacího řízení.
ò
2. Zadavatel uveřejní zjednodušené oznámení, kterým vyzve dodavatele k podání předběžných nabídek.
ò
3. Dodavatel předloží předběžnou nabídku a splní podmínky pro zařazení do systému.
ò
4. Zadavatel zařadí dodavatele do systému.
ò
5. Zadavatel odešle výzvu všem zaregistrovaným dodavatelům v systému.
ò
6. Dodavatel předloží nabídku.

7. Zadavatel vybere nejvhodnější nabídku.

11.3.2 Elektronická aukce

Elektronická aukce je vedle dynamického nákupního systému dalším novým elektronickým institutem v současné úpravě zákona o veřejných zakázkách. Nejedná se o samostatný druh zadávacího řízení, ale je pouze jednou fází, nadstavbou a částí procesu v rámci standardního zadávacího řízení.

11.3.2.1 Podmínky použití elektronické aukce

Elektronická aukce je pouhým prostředkem pro hodnocení nabídek. Jejím účelem je dosažení co nejlepší nabídky tím, že uchazeči při elektronické aukci on-line zlepšují své parametry svých dříve předložených zadavatelem předběžně zhodnocených nabídek.

Elektronickou aukci lze využít pouze tehdy, jde-li o veřejnou zakázku na dodávky a služby (s výjimkou veřejných zakázek na služby jejichž předmětem je plnění týkající se práv duševního vlastnictví).

Podmínkou použití elektronické aukce je uveřejnění této skutečnosti v oznámení či výzvě zadávacího řízení. Pro hodnotící fázi je elektronickou aukcí možné použít v otevřeném, užším a zjednodušeném podlimitním řízení.

Zadavatel je oprávněn použít elektronickou aukci rovněž při zadávání veřejných zakázek v dynamickém nákupním systému. V tomto případě by se jednalo o plně elektronický a automatický proces, kdy se elektronická aukce použije prakticky okamžitě po podání nabídek na dílčí plnění veřejné zakázky.

Jedním z nejdůležitějších požadavků v rámci elektronické aukce je stanovení hodnotících kritérií. Tato hodnotící kritéria musí být vždy číselně vyjádřitelná (např. cena, výše smluvní pokuty, délka záruční doby apod.), jinak by elektronická aukce nemohla proběhnout. V zadávacích podmínkách může zadavatel omezit aukční hodnoty, tedy stanovit minimální či maximální hodnotu (hranici pro zvyšování, resp. snižování nabízených hodnot. Dále musí být v zadávací dokumentaci uváděny informace o postupu při elektronické aukci, např. počet kol, doba trvání, způsob ukončení elektronické aukce apod.).

11.3.2.2 Průběh elektronické aukce

Elektronická aukce začíná po předběžném hodnocení, což je posouzení a hodnocení podaných nabídek. Z posouzení a hodnocení musí být pořízena příslušná zpráva o posouzení a hodnocení nabídek a výsledky předběžného vyhodnocení musí být oznámeny všem uchazečům.

Po předběžném hodnocení nabídek zadavatel vyzve uchazeče, kteří nebyli vyloučeni, k podání nových aukčních hodnot do elektronické aukce.

Aby elektronická aukce mohla posloužit svému účelu, mají dodavatelé právo na znalost určitých informací. Zákon o veřejných zakázkách stanoví, že zadavatel je povinen sdělit uchazeči informaci o jeho momentálním pořadí nebo o momentálně nejlepších aukčních hodnotách. Zadavatel je rovněž oprávněn sdělovat uchazečům počet účastníků v jednotlivých aukčních kolech. Zadavatel však nesmí nikdy uveřejnit totožnost účastníků elektronické aukce, to v žádné její fázi.

Co se týká ukončení elektronické aukce, v zásadě jsou možné jakékoliv varianty za předpokladu, že zadavatel dodrží princip transparentnosti a rovného zacházení se všemi uchazeči. Po ukončení elektronické aukce je zadavatel povinen vyhotovit rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky vycházející z výsledku elektronické aukce, přičemž zadavatel není oprávněn změnit výsledek tak, jak tomu je při standardním hodnocení nabídek hodnotící komisí.

12 SROVNÁNÍ KLASICKÉHO ZPŮSOBU ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ S ŘÍZENÍM ZADÁVANÝM ELEKTRONICKOU FORMOU

Pro srovnání klasického způsobu zadávání veřejných zakázek se způsobem spojeným s využitím elektronických nástrojů jsem zvolila otevřené nadlimitní zadávací řízení. Více informací ani samotná zadávací dokumentace není pro tyto účely potřebná. Srovnání je koncipováno po jednotlivých dílčích úkonech zadavatele či uchazeče, které jsou s průběhem zadávacího řízení spojeny a které vyplývají přímo ze zákona o veřejných zakázkách. V současné praxi, i podle šetření společnosti CS – PROJECT spol. s r.o. z roku 2008 pro Ministerstvo pro místní rozvoj, většina zadavatelů zatím využívá možnosti využívání elektronických nástrojů při zadávání veřejné zakázky pouze v jednom či dvou dílčích úkonech, nikoli však v celém procesu.

12.1 Zahájení zadávacího řízení – uveřejňování informací o veřejných zakázkách

Jak již bylo zmíněno výše, pro účely uveřejnění informací o veřejných zakázkách slouží v České republice Informační systém o veřejných zakázkách a jeho uveřejňovací subsystém (www.isvzus.cz) spravovaný Českou poštou, s.p. Zadavatel je povinen použít příslušné tiskopisy určené k tomuto účelu a poté vyplněné informace předat České poště.

Způsoby jsou dva:

- Ø Zadavatel vyplněný tiskopis zašle „klasicky“ v tištěné listinné podobě poštou či faxem. Náklady spojené s tímto způsobem jsou jak poštovné, tak náklady spojené s uveřejněním, viz strana 40 této práce.
- Ø Zadavatel může odeslat potřebné informace k uveřejnění s využitím elektronického nástroje podepsané platným zaručeným elektronickým podpisem prostřednictvím elektronické pošty. K tomu je potřeba přístup k Internetu a vyřízení kvalifikovaného certifikátu. Náklady spojené s tímto způsobem jsou poměrně nižší. Vyřízení certifikační autority stojí cca 200 – 500 Kč s platností na jeden rok a s neomezeným zaslaným počtem informací během tohoto období. Jednotlivé zveřejnění informací je pak o více než 50 % levnější v porovnání se zasláním informací klasickým způsobem.

Časové srovnání hovoří také ve prospěch elektronických nástrojů, a to téměř o třetinu (12 ku 5 dnům) od odeslání formuláře do jeho uveřejnění. Další časová úspora při využití elektronických nástrojů při úkonu uveřejňování informací je v možném zkrácení lhůt pro podání nabídek, a to o dalších 7 dní.

12.2 Poskytování zadávací dokumentace a dodatečných informací

Zadávací dokumentace (dále jen „ZD“) je obvykle složena z několika částí – kvalifikační dokumentace, projektové dokumentace a výkazu výměr u stavebních prací, základních údajů obsahujících požadavky na obchodní podmínky apod.

Poskytování ZD v klasické listinné podobě (mimo výkaz výměr, který má zadavatel povinnost poskytnout v elektronické podobě) je spojeno se značně náročnou administrativou. Zadavatel je povinen evidovat doručené objednávky případných zájemců o veřejnou zakázku a v zákonných lhůtách zajistit předání zadávacích podmínek. Listinná podoba ZD je spojena s jejím kopírováním a množením v případě projektových

dokumentací, což je v mnoha případech pro zadavatele nemožné zajistit vlastními silami a musí si tyto služby objednat u reprografických firem. S poskytováním ZD v klasické listinné podobě je tedy spojeno s vysokými náklady, a to nejen finančními (náklady na administrativu, reprografické služby, spotřební zboží jako je papír, toner apod.), ale také časovými.

Poskytnutí ZD v elektronické podobě je podstatně jednodušší, ale ne vždy to povaha veřejné zakázky umožňuje. Resp. bohužel ne vždy jsou projektové kanceláře schopny poskytnout zadavateli projektovou dokumentaci v elektronické podobě. Pokud je však zadavatel schopen všechny podklady potřebné ke zpracování nabídky takto zajistit, je vhodné využít neomezeného dálkového přístupu k zadávací dokumentaci. Tento elektronický nástroj (webové stránky zadavatele) po zadání přístupového hesla vygenerovaného na základě přihlášení zájemce do systému umožní zájemci přístup k ZD přímo z jeho počítače.

Problémy spojené s využíváním webových stránek zadavatele jako neomezeného dálkového přístupu k ZD spočívají v nedokonalé právní úpravě. Zadavatel je povinen na základě vyhlášky č. 326/2006 Sb. podat žádost o atest elektronického nástroje, na kterém bude zpřístupňovat zadávací dokumentaci, Ministerstvu vnitra. Získání atestu je však značně nákladné v řádech desítek tisíc³¹.

Zvolení způsobu poskytování ZD tedy závisí nejdříve na zvážení zadavatele, zda podá žádost o atest a vynaloží náklady s tím spojené. Není to tedy rozhodnutí při jednotlivých zadáních, ale v případě získání atestu zadavatel již klasickou listinnou podobu ZD v podstatě nevydává (podmínkou je ovšem dostupnost všech podkladů v elektronické podobě viz výše).

12.3 Příjem nabídek

Zákon o veřejných zakázkách umožňuje v rámci podpory elektronizace zadávacích řízení podávání nabídek v elektronické podobě. Tento nástroj je však využíván minimálně. Účel podávání nabídek v elektronické podobě je zabránění možné manipulace s nabídkami a dosažení větší transparentnosti.

³¹ Vyhláška č. 326/2006 Sb., o podrobnostech atestačního řízení pro elektronické nástroje, náležitostech žádosti o atest a o výši poplatku za podání žádosti o atest

Nabídky jsou v dnešní době moderních a neustále se vyvíjejících technologií zpracovávány zájemci v elektronické podobě s využitím např. programového vybavení Microsoft Office. Proto je pro zájemce o veřejnou zakázku mnohem výhodnější zaslat zpracovanou nabídku podepsanou zaručeným elektronickým podpisem jen pomocí Internetu na danou adresu.

Zadavatel však podání nabídek v elektronické podobě musí zájemcům umožnit, a to informací o úložišti nabídek již v oznámení o zahájení zadávacího řízení. Podání nabídek v listinné podobě znamená pro zájemce náklady na tisk a dále časová náročnost na doručení nabídky, ať už osobně, kurýrní službou, poštou atd. Pro zadavatele elektronické nabídky neznamenaají téměř žádné omezení. Nutnost je však opět v získání atestu elektronického nástroje určeného k podávání nabídek.

12.4 Podpora hodnocení nabídek

K hodnocení nabídek může zadavatel využít od nejběžnějších programových vybavení, např. Word, Excel, po složitější elektronické nástroje jako je elektronická aukce. Hodnocení nabídek spočívá v přepočítávání nabízených hodnot jednotlivými zájemci podle předem vymezeného způsobu hodnocení a hodnotících kritérií. Dá se tedy říct, že hodnocení nabídek probíhá v současné době již výhradně pomocí elektronických nástrojů. Zvolení určitého způsobu hodnocení nabídek a jeho následná aplikace však spočívá v druhu a předmětu zadávacího řízení. Některé veřejné zakázky svou povahou volbu např. elektronické aukce neumožňují, jako jsou zadávací řízení na určité služby, kde jsou hodnotící kritéria spíše subjektivního charakteru.

12.5 Zpracování příslušných protokolů a zpráv z jednání komisí

Ze zákona o veřejných zakázkách má zadavatel povinnost sepsat o jednotlivých úkonech zadávacího řízení protokol či zprávu, a to např. protokol o otevírání obálek s nabídkami, protokol o posouzení kvalifikace, posouzení a hodnocení nabídek apod.

Při zpracování příslušných dokumentů dochází nejčastěji ke kombinaci listinné podoby s tou elektronickou. Dokumenty jsou zpracovávány nejčastěji pomocí textového editoru. Každý dokument pak musí podepsat všichni členové komise. Nejčastěji se tak děje na vytištěný dokument v listinné podobě. Plně elektronickým zpracováním protokolu či zprávy se rozumí i elektronický podpis každého z členů komise. Ovšem i dokument

podepsaný členy komise v listinné podobě je možné dále evidovat a archivovat v elektronické formě v podobě neskenovaného dokumentu.

Využívání klasického listinného zpracování příslušných protokolů či zpráv je ve své podstatě stejně efektivní a srovnatelné s elektronickou formou. Zadavatelé pak spíše řeší následnou evidenci a archivaci všech dokumentů ze všech zadávacích řízení, které zadavatel realizuje.

Závěr

Závěrem mohu konstatovat, že se mi povedlo dosáhnout dílčích cílů stanovených v úvodu práce.

Dílčí cíl práce, popsat proces zadávání veřejných zakázek a jak vypadá celý proces zadávání veřejných zakázek od přípravné fáze až po uzavření smlouvy s vítězným uchazečem jsem mimo jiné naplnila v kapitolách 7 a 8 včetně získaných statistik.

Jak objemný je trh veřejných zakázek v ČR (dílčí cíl 2)? Zadávání veřejných zakázek je součástí národního hospodářství. Trh veřejných zakázek je možné vyjádřit prostřednictvím podílu na HDP. V České republice byl tento podíl upřesněn Vysokou školou ekonomickou na základě analýzy, v roce 2007 se odhadoval na 623 mld. Kč.

Hlavní cíl práce, jaké elektronické nástroje v oblasti veřejných zakázek upravuje současná právní úprava a v jaké míře je využívají zadavatelé při zadávání jednotlivých zadávacích řízeních, jsem naplnila v kapitole 9 až 11. Zájem zadavatelů o problematiku elektronického zadávání veřejných zakázek je poměrně vysoký, ovšem není tomu tak už při jeho aplikaci a běžném využívání. Rozšíření informačních a komunikačních technologií do procesu zadávání veřejných zakázek mezi zadavatele se zvýšilo, ovšem jen u určité skupiny zadavatelů. K výrazné implementaci elektronických nástrojů došlo u sektorových zadavatelů. V České republice se však zatím neobjevil významnější impuls, který by urychlil a hlavně usnadnil zavádění informačních technologií do procesu zadávání veřejných zakázek (např. politické rozhodnutí vlády ČR, vstup silného hráče s ucelenou nabídkou služeb v oblasti elektronického zadávání atd.). Zadavatelé považují elektronické zadávání za důležité a většina z nich již nějakou elektronickou podporu při zadávání veřejných zakázek používá anebo alespoň plánuje, že začne elektronické nástroje zadávacím řízením využívat.

Zadavatelé v současnosti nevyužívají elektronické nástroje pro realizaci všech úkonů v zadávacím řízení, ale využívají je zejména pro realizaci dílčích úkonů (např. pro uveřejňování informací o veřejných zakázkách, poskytování zadávací dokumentace apod.). Zadávací řízení má tak kombinovanou podobu.

Zpracování posledního cíle práce řeší hlavní úskalí, se kterými se potýkají zadavatelé při aplikaci elektronických nástrojů v procesu zadávacích řízení. Za největší překážku elektronického zadávání byla ještě v roce 2007 považována nejasná legislativa. Nyní je největší překážkou vnímána finanční náročnost použití elektronických nástrojů.

Účelem postupné elektronizace procesu veřejných zakázek je mimo jiné i vyšší transparentnost zadávání veřejných zakázek. Hlavní příčinou problémů ve sféře veřejných zakázek, ať už zadávaných v klasické listinné podobě či elektronickou formou, vidím složitost celé problematiky, zákonem počínaje, na což navazuje nedostatečné porozumění ze strany zadavatelů, ale i zájemců o veřejnou zakázku. Je žádoucí, aby aktéři procesu zadávání veřejných zakázek byli průběžně školeni a informováni o nových možnostech. Tím by mohlo být zabráněno přinejmenším formálním chybám.

Seznam grafů

<i>Graf 1 - Poměr zadaných veřejných zakázek v roce 2008 podle druhu.....</i>	13
<i>Graf 2 - Statistika veřejných zakázek podle druhu zadávacího řízení</i>	17
<i>Graf 3 - Jakou důležitost přikládají zadavatelé elektronizaci zadávání veřejných zakázek (2008)</i>	31
<i>Graf 4 - Používání elektronických nástrojů pro realizaci dílčích úkonů vs. pro celé zadávací řízení (2008).....</i>	36
<i>Graf 5 - Používání elektronických nástrojů dle úkonů v zadávacím řízení.....</i>	38
<i>Graf 6 – Používání zvláštních institutů elektronických nástrojů zadavateli v roce 2008 .</i>	41

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1 - Identifikační znaky veřejné zakázky</i>	9
<i>Tabulka 2 - Zadané veřejné zakázky podle druhu v roce 2008</i>	13
<i>Tabulka 3 - Přehled finančních limitů dle směrnice ES.....</i>	15
<i>Tabulka 4 - Minimální lhůty pro podání nabídek po všech zkráceních</i>	20
<i>Tabulka 5 - Aktuální ceník za uveřejnění formulářů v Informačním systému a doba uveřejnění</i>	40

Seznam použité literatury

Klasické zdroje:

- [1] HARMENÍKOVÁ, B. – KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance – učebnice*. Praha: EUROLEX BOHEMIA, s.r.o., 2000. ISBN 80-902752-1-4.
- [2] JURČÍK, R. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-479-1.
- [3] KRČ, R. – MAREK, K. – PETR, M. *Zákon o veřejných zakázkách a koncesní zákon s komentářem*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. 704 s. ISBN 978-80-7201-711-9.
- [4] KRUTÁKOVÁ, L. – KRUTÁK, T. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2007. ISBN 978-80-7263-376-0.
- [5] OCHRANA, F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek (ekonomická analýza)*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-86929-46-0.
- [6] ŠEBESTA, T. – OLÍK, M. – MACHUREK, T. – PODEŠVA, V. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem*. Praha: ASPI Publishing, a.s.i, 2006. ISBN 80-7357-213-3.

Interní materiály:

- [7] *Předmět veřejné zakázky, osoba zadavatele, osoba dodavatele*. Interní materiály pro školení společnosti GORDION, s.r.o., 2008.

Legislativa:

- [8] Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby a č. 2004/17/ES, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb.
- [9] Vyhláška č. 326/2006 Sb., o podrobnostech atestačního řízení pro elektronické nástroje, náležitostech žádosti o atest a o výši poplatku za podání žádosti o atest.
- [10] Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, podle stavu k 15.3.2008.
- [11] Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu).

Internetové zdroje:

- [12] CS – PROJECT spol. s r.o., Vytvoření adekvátního systému získávání informací o legislativních, technických a dalších aspektech souvisejících s elektronickým zadáváním veřejných zakázek a informací od jednotlivých zadavatelů ohledně přijímání elektronických obchodních praktik, podnázev Zpráva o výsledcích šetření za rok 2008, Praha, únor - březen 2008, strana 27. Dostupné z: <<http://www.portal-vz.cz/narodni-plan-elektronizace#mode>>.
- [13] *Informační systém o veřejných zakázkách – uveřejňování subsystém.* Česká pošta, s.p. [online]. 2006-2008. Dostupný z URL: <<http://www.isvzus.cz/usisvz/>>.
- [14] *Národní plán zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek pro období let 2006 – 2010* [HTML dokument]. Dostupný z URL: <<http://www.portal-vz.cz/narodni-plan-elektronizace#mode/>>.
- [15] *Nové finanční limity pro veřejné zakázky a koncesní řízení na léta 2008 a 2009.* Portál o veřejných zakázkách a koncesích. [online] Dostupné z: <<http://www.portal-vz.cz/nove-financni-limity-pro-verejne-zakazky-a-koncesni-rizeni-na-leta-2008-a-2009>>.
- [16] *Portál o veřejných zakázkách a koncesích.* Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. 2003-2006. Dostupný z URL: <<http://www.portal-vz.cz/>>.
- [17] *Přednastavené (základní) statistiky – režim prohlížení.* Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online] Dostupné z: <<http://www.isvz.cz/isvz/>>.

Seznam příloh

- č. 1 - Stavební činnosti podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných zakázkách
- č. 2 - Relevantní činnosti dle § 4 zákona o veřejných zakázkách
- č. 3 - Seznam služeb (ne)podléhajících uveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie

Příloha č. 1 - Stavební činnosti podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných zakázkách

(Příloha č. 3 zákona o veřejných zakázkách)

Kategorie	Klasifikace
45	Stavebnictví
45.1	Příprava stavenišť
45.11	Demolice, bourací práce; příprava území a zemní práce
45.12	Průzkumné vrtné a hloubící práce
45.2	Pozemní a inženýrské stavitelství
45.21	Výstavba pozemních a inženýrských staveb
45.22	Montáže střešních konstrukcí a pokládání střešních krytin
45.23	Výstavba dopravních komunikací, letišť a sportovních zařízení
45.24	Výstavba vodních děl
45.25	Ostatní stavební činnosti zahrnující speciální řemesla
45.3	Vnitřní instalace v budovách
45.31	Instalace elektrických rozvodů a zařízení
45.32	Izolační práce
45.33	Instalatérské práce
45.34	Ostatní stavebně montážní práce
45.4	Dokončovací práce
45.41	Omítkářské a štukatérské práce
45.42	Truhlářské práce
45.43	Obkládání stěn a pokládání podlahových krytin
45.44	Sklenářské, malířské a natěračské práce
45.45	Ostatní dokončovací práce
45.5	Pronájem stavebních strojů nebo zařízení pro strojní mechanické bourání zdiva a konstrukcí s obsluhou
45.50	Pronájem stavebních strojů nebo zařízení pro strojní mechanické bourání zdiva a konstrukcí s obsluhou

Příloha č. 2 - Relevantní činnosti dle § 4 zákona o veřejných zakázkách

Odvětví plynárenství ³²	
1.	Výroba plynu za účelem poskytování služeb veřejnosti
2.	Poskytování nebo provozování přepravní či distribuční soustavy určené k poskytování služby veřejnosti
3.	Poskytování nebo provozování těžebního plynovodu
4.	Poskytování nebo provozování podzemního zásobníku plynu zajišťujícího provozuschopnost přepravní či distribuční soustavy určené k poskytování služby veřejnosti.
Odvětví teplárenství ³³	
1.	Výroba tepelné energie za účelem poskytování služby veřejnosti.
2.	Poskytování nebo provozování rozvodného tepelného zařízení určeného k poskytování tepelné energie odběratelům.
Odvětví elektroenergetiky ³⁴	
1.	Výroba elektřiny za účelem poskytování služby veřejnosti.
2.	Poskytování nebo provozování přenosové či distribuční soustavy určené k poskytování služby veřejnosti.
Odvětví vodárenství ³⁵	
1.	Poskytování vodovodu, sloužícího veřejné potřebě, pro účely provozování takového vodovodu podle zvláštního právního předpisu v souvislosti s výrobou nebo dodávkou pitné vody.
2.	Provozování vodovodu sloužícího veřejné potřebě podle zvláštního právního předpisu v souvislosti s výrobou nebo dodávkou pitné vody.
3.	Dodávka pitné vody do vodovodu podle bodů 1 a 2.
Činnost osob vykonávajících relevantní činnost v odvětví vodárenství za podmínky, že	
1.	souvisí s projekty vodního hospodářství, zavlažováním nebo odvodňováním půdy za předpokladu, že objem vody, který má být využit pro dodávky pitné vody, představuje více než 20 % celkového objemu vody, které uvedené projekty nebo zavlažovací či odvodňovací zařízení poskytují, nebo
2.	souvisí s odváděním odpadních vod kanalizací sloužící veřejné potřebě nebo s čištěním odpadních vod.

³² Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³³ Tamtéž

³⁴ Tamtéž

³⁵ Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů.

Činnost související s poskytováním či provozováním dopravních sítí poskytujících službu veřejnosti v oblasti drážní, tramvajové, trolejbusové nebo lanové dopravy ³⁶ a provozování veřejné autobusové dopravy ³⁷ s výjimkou případu, kdy jiné osoby mohou poskytovat služby veřejné autobusové dopravy na celém území státu nebo ve vymezené oblasti za stejných podmínek.	
Činnost související s poskytováním poštovních služeb, a to	
1.	vyhrazených poštovních služeb ³⁸ , které jsou nebo mohou být vyhrazeny na základě právního předpisu Evropských společenství ³⁹ , nebo
2.	jiných poštovních služeb, které nemohou být vyhrazeny na základě právního předpisu Evropských společenství.
Činnost související s poskytováním jiných než výše uvedených poštovních služeb, pokud jsou tyto služby poskytovány osobou, která poskytuje rovněž některou z výše uvedených služeb a pokud současně poskytování výše uvedených poštovních služeb není vyloučeno z působnosti zákona dle § 20 zákona.	
Činnost prováděná při využívání geograficky vymezeného území za účelem	
1.	vyhledávání, průzkumu nebo dobývání ropy, plynu, uhlí nebo jiných pevných paliv, nebo
2.	poskytování a provozování letišť ⁴⁰ , námořních nebo vnitrozemských přístavů nebo jiných terminálových zařízení pro letecké a námořní dopravce nebo dopravce na vnitrozemských vodních cestách.

³⁶ Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů.

³⁷ Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸ Poštovními službami se rozumí služby spočívající v podání, třídění, směrování a dodávání poštovních zásilek, přičemž za poštovní zásilku se považuje zásilka označená adresou bez ohledu na její hmotnost a jejímž obsahem mohou být kromě písemností zejména knihy, katalogy, noviny a časopisy či jiné zboží.

³⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/39/ES ze dne 10. června 2002, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na další otevření poštovních služeb Společenství hospodářské soutěži.

⁴⁰ Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 3a - Seznam služeb podléhajících uveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie

(Příloha č. 1 zákona o veřejných zakázkách)

Kategorie	Název služby
1	Údržbářské a opravářské služby
2	Pozemní přeprava, včetně přepravy pancéřovými vozy a kurýrních služeb, s výjimkou poštovních služeb věcí a osob s výjimkou poštovních služeb
3	Letecká přeprava cestujících i nákladu, s výjimkou poštovních služeb
4	Pozemní poštovní služby a letecké poštovní služby
5	Telekomunikační služby
6	Finanční služby a) Pojišťovací služby b) Bankovníctví a investiční služby
7	Počítačové zpracování dat a s tím spojené služby
8	Služby ve výzkumu a vývoji
9	Účetnictví a audit
10	Průzkum trhu a veřejného mínění
11	Poradenství a s tím spojené služby
12	Služby architektů, inženýrské (projektové) služby a integrované inženýrské služby, územní plánování, služby krajinného inženýrství; související služby vědecko-technického poradenství, služby zkušeben a provádění analýz
13	Reklamní služby
14	Úklidové služby a správa majetku
15	Vydavatelské a tiskařské služby za úplatu nebo na smluvním základě
16	Služby týkající se kanalizací a likvidace odpadu, sanitární a podobné služby

Příloha č. 3b - Seznam služeb nepodléhajících uveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie

(Příloha č. 2 zákona o veřejných zakázkách)

Číslo služby	Název služby
1	Hotelové a restaurační služby
2	Služby v drážní dopravě
3	Služby vodní dopravy
4	Vedlejší a doplňkové služby v dopravě
5	Právní služby
6	Zprostředkovatelské služby v oblasti zaměstnanosti a služby s tím související
7	Pátrací a bezpečnostní služby, s výjimkou služeb přepravy pancéřovými vozy
8	Vzdělávací a profesní služby
9	Zdravotní a sociální služby
10	Rekreační, kulturní a sportovní činnosti (služby)
11	Jiné služby